VOL. XIII. ÉVFOLYAM, HIMLERVILLE, KY. 1925 OKTÓBER 22. NO. 43. SZÁM.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES.

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Mégis börtönbe kerül a logani cár

Don Chaffin hirhedt sheriff perében a supreme court helybenhagyta az első biróság itéletét. — Atlantában kell leülnie a két évi börtönbüntetést és meg kell fizetni a $10,000 pénzbüntetést.

Don Chaffin neve hirhedt országszerte. Loganban volt sheriff, ahol ugy rendezte be a megye kormányzatát, hogy ő sokkal többet jelentett ott, mint más megyékben a sheriffek. Ő kormányozta saját tetszése szerint a megyét. Élet és halál ura volt. Aki neki nem tetszett, annak pusztulnia kellett Loganból, viszont barátsága hatalmas vagyonokat juttatott egyeseknek.

Olyan rémuralmat teremtett megyéjében, hogy a cárok Oroszországa Logan megyéhez képest liberális ország volt. Deputyjainak légiója ráfeküdt a megye lakosságára és szipolyozták a népet, ahogy csak tudták. A nép rettegett Don Chaffin embereitől, senki se merte a hatalmas Don Chaffin embereinek kivánságát megtagadni. Ha pénzt, vagy bármit kértek ezek a dologkerülő, minden gonoszra kapható naplopók, mindenki gondolkozás nélkül teljesitette kivánságukat. Mert ezektől rettegni kellett, ezek előtt nem volt becses egy emberi élet. Lelőttek Loganban Don Chaffin deputyjai sok ártatlan embert.

Ugy látszott, hogy ez a rémuralom Loganban soha se fog megszünni. Ugy látszott, Don Chaffin uralmát soha se lehet megdönteni. Az emberek nem is mertek hangosan beszélni Don Chaffin és deputyjai dolgairól, mert nem bizott egyik ember a másikban. Senkiről se lehetett tudni, nem-e besugója Don Chaffin hadának.

A mult évben aztán egészen váratlanul mégis csak véget ért Don Chaffin uralma.

Barnabuson volt egy pálinkamérés, melyről kiderült, hogy abban Don Chaffin is társ és ez aztán nyakát szegte. Mc Clintic erélyéről, pártatlanságáról messze földön hires szövetségi biró elé került az ügy, a ki aztán nem ismert könyörületet és két évi börtönre és 10,000 dollár pénzbirságra itélte a hirhedt logani cárt.

Amikor az itéletnek hire ment, az emberek nem akarták hinni azt. Nem tudták elképzelni, hogy akadhat valaki, aki Don Chaffinnel szembe száll, a ki nem fél Don Chaffintól.

Huszezer dollár bond ellenében szabadon jár Don Chaffin s igyekeztek emberei, akik még vele tartanak elhitetni, hogy ez az itélet nem fog jogerőre emelkedni, mert a felsőbb biróság majd másként itél.

Logan megyében el is hitték ezt. Ott meg voltak győződve róla, hogy Don Chaffinnak van annyi befolyása, hogy a felső biróság előtt felmentést fog kapni és soha se kell leülnie a két évet Atlantában.

Ugy látszik azonban az igazságszolgáltatás előtt nem volt Don Chaffinnak befolyása, ott nem igen ijedtek meg nevétől. Mert a supreme court is jóváhagyta McClintic biró itéletét. A két évi börtönt és a 10,000 dollár pénzbirságot. Le kell ülnie Don Chaffinnek Atlantában a büntetést.

Még próbálkoznak, a per ujra való felvételét kérték Don Chaffin ügyvédei, de ez már nagyon reménytelen kisérlet. Talán Don Chaffin leghüségesebb emberei se hiszik már, hogy ez változtatna valamit az itéleten.

Logan megyében nagy megkönnyebbüléssel fogadták a supreme court döntését. Mert ezzel a döntéssel azt hiszik, örökre leáldozott Don Chaffin uralmának. Emberei egyre csendesebbek lesznek, nem biznak már abban, hogy volt főnökük ujra hatalomhoz jusson.

Don Chaffin uralmának végével talán most már Logan megye is bekapcsolódik Amerikába, a demokrácia országába és vége lesz ott örökre a cári rémuralomnak.

Mióta Logan megyében egyik nagy botrány a másikat érte, azóta Washingtonból is jobban figyelemmel kisérik az országnak ezt a részét és igy remélni lehet, hogy ott többé nem lesz rémuralom.

HOTEL RED STAR

a cime annak a rendkivül érdekes, az amerikai magyar életből meritett regénynek, melynek közlését a most futó regény befejezése után kezdjük meg.

HOTEL RED STAR

irója a magyar bányászok legnépszerübb, legjobban kedvelt mesemondója a magyar bányászok körében emlékezetes sikert aratott "Vihar Gyermeke" cimü regény szerzője

FÜLÖP ILONA

aki ezt a regényt egyenesen régi olvasói, a magyar bányászok számára irta.

Fülöp Ilona neve maga is biztositék, hogy lebilincselően érdekes, az igaz élet tükrét mutató regényt kapnak az olvasók.

Ha még nem jár szomszédjának lapunk, figyelmeztesse, hogy fizessen elő most lapunkra, hogy elejétől olvashassa ezt a rendkivül érdekes, minden részében izgalmas, és a való életből ellesett regényt.

—o—

A KORMÁNYZÓ TANULMÁNYOZZA A BÁNYÁSZOK HELYZETÉT.

Pinchot kormányzó Glen Alden, Pa.-ba ment, hogy a helyszinén tanulmányozza a keményszénbányászok helyzetét.

Mint a lapokból olvassuk, a kormányzó utja ugy látszik nem lehetett valami sikeres a tanulmányozás őszinte képét illetőleg, mert hiszen megérkezésétől egész távozásáig a bányatársaság tisztviselői és az állami bányafelügyelők vették kezre, akik előtt a keményszénbányászok nem nagyon nyilatkozhattak, ha akartak is, de valószinü, hogy a társaság gondoskodott arról, hogy azokkal a "megbizható" bányászokkal kerüljön össze, mint az ilyen alkalommal már szokásos, akik a társaság kedvére való információkat adnak.

Ha a kormányzó valóban őszinte képét akarja nyerni a keményszénbányászok helyzetének, ugy azt hisszük, ugy kellene a keményszenesek között érdeklődnie, hogy arról a társaság ne tudjon, vagy csak a bányászok között és egyedül, tehát a társaság kirendelt kisérői nélkül kellene meghallgatni a bányászokat.

Enélkül az ilyen tanulmányozások csak arra jók, hogy a bányatulajdonosok malmára hajtsák a vizet.

—o—

SOK A BÁNYÁSZ A POCAHONTASI BÁNYÁKBAN.

A szervezet figyelmezteti a bányászokat, hogy tartsák távol magukat a Pocahontas No. 1 bányától Illinoisban, miután a bánya zsufolva van emberekkel és azonkivül lassan is megy a munka.

Magyar bányászok véres szenzációja

Feltámadt a bányaszerencsétlenség következtében meghalt superintendent. — A super magyar rokonságát vádolják a robbanás elkövetésével. — Ifj. Cseh Józsefet már le is csukták.

Rémregénybe illő szenzációja van Dél West Virginia bányavidékének. Ez év januárban McCarr, Ky.-ban éjjel a bányában robbanás történt. A robbanás után a romok közül két holt testet huztak ki. Az egyikben a szétzuzott holttest kezén lévő gyürü alapján W. H. Turnert a bánya superintendentjét ismertek fel a másikban pedig a bánya foremanját.

A halottakat el is temették. Turnert elsiratta özvegye, gyermekei, testvére és rokonsága. Az özvegy Cseh Józsefnek, a Williamson vidékén ismert bányakovácsnak a leánya.

A temetés után felvették Turner biztositásait, 85,000 dollárt. Ennek nagyrészét testvére Mrs. Farley kapta, de az özvegynek és gyerekeinek is jutott 25,000 dollár.

Az özvegy aztán elköltözött Williamson vidékéről. Trenton, New Jerseyben vett házat. Később aztán apja Cseh József is követte őt.

Az ügyet már el is felejtették a vidéken, amikor egyszerre csak az eltemetettnek vélt Turner egyik matevani barátjának irt Németországból.

A levélben felesége holléte után érdeklődik és panaszkodott, hogy családja őt cserbenhagyta, mert nem küldenek utána pénzt és ott áll egy cent nélkül.

Barátja aztán levelezésbe lépett vele s rábeszélte, hogy jöjjön vissza Amerikába.

Turner meg is irta barátjának, hogy helyesnek találja tanácsát és indul vissza. Megirta, hogy melyik hajón jön, mikor érkezik.

Barátja aztán a hatósággal közölte ezt és Turnert, amint partraszállt New Yorkban, azonnal letartóztatták.

Turner bevallotta, hogy azonos a meghaltnak hitt superintendenttel de azt tagadta, hogy ő követte volna el a robbantást, mely két embert megölt. Azt vallotta, hogy ezt sógora követte el, aki Williamson, W. Va.-ban az Empire Hotel nevü lebuj tulajdonosa.

Ifj. Cseh József itt Joe Jack néven élt és olyan ember hirében áll, akiről elhiszik, hogy képes volt a rémtett elkövetésére. Sógora vallomása után le is tartóztatták.

Most már kiderült, hogy a rémtett elkövetése ugy sikerülhetett, hogy az a szerencsétlen ember, akit Turner névvel eltemettek, csak pár nappal a robbanás előtt jött oda dolgozni és alig ismerték még ott. Igy tudták, hogy azt aligha keresi majd valaki.

Turner vallomása alapján a rokonság más tagjai ellen is gyanu okok merültek fel. Igy a nyomozó hatóságok nagyon gyanusnak találják, hogy id. Cseh József és neje szül. Orosz Mária alig pár nappal az ügy kipattanása előtt utaztak el Magyarországra. Turner különben azt vallotta, hogy apósa és sógora szöktették el a robbanás után.

Turnernét New Yorkban kihallgatták, aki azonban tagadja, hogy tudott volna a rémtettről. Azt állitja, hogy szentül meg volt győződve, hogy az eltemetett halott azonos az urával.

Az ügy nagy izgalomban tartja az egész vidék magyarságát, mert a Cseh család nagyon régen ezen a vidéken élt és ismerték őket.

Dél West Virginiai bányászok gyöngyélete

Carl Scholz cikke a Charleston Gazetteben. — Tejbe-vajba fürdenek-e Dél W. Virginia bányászai? — A general manager ur szerint semmi kivánni valójuk nem lehet a bányászoknak. — A szervezkedés csak ártana a bányászoknak, mondja Scholz ur.

Carl Scholz, a Raleigh-Wyoming Coal Co. general managerje felcsapott a mult héten ujságirónak és egy nagy cikket irt a Charleston Gazetteben.

Nem tudjuk mit fizetett a general manager ur ennek az ujságnak, mert helyet adott a "cikknek", de annyi bizonyos, hogy abban csupa szemen-szedett hazugsággal traktálja az olvasókat Scholz ur.

Carl Scholz general manager ur hosszu hasábokon keresztül azt bizonyitgatja, hogy Dél West Virginia bányászai a legjobb sorban élnek azok tejbevajba füródhetnek minden nap, mert bőven telik nekik arra keresetükből. Azt irja, hogy olyan jól sehol se keresnek a munkások ebben az országban, mint épen Dél West Virginiában.

Akik ismerősök a bányaiparban, azok biztosan csodálkoznak rajta hogy mert egy nagy vállalat general managerje leirni ilyen szemen-szedett hazugságot. Lehet, Scholz ur azért merte ezt leirni, mert azt hitte, hogy ezt a lapot csak olyanok olvassák a bányaiparból — maga fajta bányaurak —, akik neki adnak igazat, akik szintén ugy látják, hogy gyöngyélete van a bányásznak Dél West Virginiában, meg olyanok, akik a bányaiparhoz nem konyitanak és elhiszik e szép mesét.

Mert akik ismerik a bányaipart, akik ismerik Dél West Virginiát, azoknak nem lehet ezt a mesét beadni. Azok tudják, hogy épen Dél West Virginiában fizetik a bányász testetlelket ölő munkáját legrosszabbul, Dél West Virginiában vágják szüntelenül a bányászok fizetését. Ha most hamarjában megvizsgálnák és összehasonlitanák a Dél West Virginiában fizetett munkabéreket az ország más vidékeinek fizetésével, hamarosan fülön lehetne csipni Scholz urat, mert most is épen Dél West Virginia bányáiban legalacsonyabbak a munkabérek.

De nemcsak a fizetéseket tartja Scholz ur nagyszerüeknek Dél West Virginiában, hanem például a lakásokat is. Scholz ur ebben a kérdésben se mond igazat, sőt hozzá biztosan mondhatjuk, tudatosan nem mond igazat, mert ő járt már minden valószinüség szerint például az Elkhorn völgyön, ahol nagyon sok olyan bányászlakást találhat, mely nem éri el egy jobb istálló szinvonalát se. De nem kell épen az Elkhorn völgyére menni Scholz urnak, hogy szégyenletes állapotban levő shandykat találjon, melyben sok gyerekes bányászcsaládok laknak, talál azt Raleigh megyében is.

És a bányászok életszinvonalát birálja még Scholz ur, és arról azt irja, hogy az semmi kivánni valót se hagy, mert a bányászok jól kereanek, nagyszerüen élnek, ruházkodnak, szórakoznak. Scholz ur nem akarja tudni, hogy Dél West Virginiában nagyon sok olyan bányász él, akik a szükös keresetből nagyon örülnek, ha jól lakhatnak, ha telik a mindennapi legszükségesebb kiadásaikra és szó sincsen náluk jólétről.

Megértjük Scholz urat, miért irta ezt a cikket. Tudja ő nagyon jól, hogy a bányszszervezet Dél West Virgina bányászainak felszabaditására készül, hogy azoknak jobb fizetéseket, emberségesebb munkafeltételeket hozzon. Mielőtt a szervezet emberei megjelennének a területen, előre el akarja hitetni azzal a közönséggel, mely nem ért a bányaipar sulyos problémáihoz, hogy a bányászoknak nincsen szükségük Dél West Virginiában szervezkedésre, mert azoknak szervezkedés nélkül is nagyszerü dolguk van. Azt akarja, hogy ha harc lesz, akkor a bányászok ellen forduljon a közönség hangulata. Azért helyezte épen most el a Charleston Gazetteben ezt a cikket. Hisszük, a közönség, mely olvasta ezt a cikket, kellő értékére szállitotta azt le, mert hiszen látnivaló, hogy mennyire elfogult ember irta azt.

Scholz ur nagy erőfeszitéssel bizonyitgatja, hogy milyen káros lenne a bányászokra, ha hallgatnának azokra, akik őket a szervezkedésre "csábitják", mert akkor mindjárt megszünne a mai gyöngyélet. Azt irja, hogy egyenesen szomoru napokat hozna a United Mine Workers Dél West Virginia bányászainak, mert akkor itt is olyan munkátlanság lenne, mint más szervezett vidékeken.

Azt nem mondja meg Scholz ur, hogy ma épen azért nagy a munkátlanság a szervezett vidékeken, mert Dél West Virginia szervezetlen bányái hallatlan alacsony árban zuditják a szenet a piacra. Megfelejtkezik erről a csekélységről.

Ha Dél West Virginia szervezetlen bányái nem árasztanák el a piacot potom áron szénnel, akkor jobb lenne a szén ára, jobban dolgoztatnának a szervezett bányák országszerte. A United Mine Workers épen azért fogja minden erejét megfeszitve megkezdeni Dél West Virginia szervezését, hogy megszüntesse ezt a lehetetlen állapotot.

Lehetséges, sőt valószinü, hogy Dél West Virginia bányászai a szervezkedés idején majd rosszabb helyzetben lesznek — mert a bányaurak biztosan nagy ellentállást fognak kifejteni, hosszu lesz a harc — de ha elül majd a harc, ha megkezdődik a normális élet a bányáknál, akkor biztosan jobb sorsuk lesz.

És az átmenet kellemetlenségeit Dél West Virginia bányászai biztosan szivesen viselik majd el, a jobb jövőért. Igaz, hogy Scholz ur erről a kérdésről is azt irja, hogy a bányászok egyáltalán nem akarják a United Mine Workerst, csak néhány ujonnan befurakodott agitátor lázitja a bányászokat, de ez épen annyira igaz, mint a többi állitás.

A Scholz ur cikke csak azt mutatja hogy Dél West Virginia bányaurai nagyon félnek a szervezkedés kezdetétől.

—o—

A NEMZETKÖZI ELSŐSEGÉLY GYÜLÉS.

Három napig tartották Springfield, Illinoisban a nemzetközi elsősegély gyülést, melyen kb. 1,500 bányász gyült össze a különböző államokból és részt vettek azon Mexico kiküldöttei is.

Az elsősegély gyülés versenyekkel is volt egybekötve, a melyen az ohioi és illinoisi kiküldöttek nyerték el az első dijakat.

A versenyek lefolyását a Bányafelügyelőség megbizottai ellenőrizték, akik a Bányafelügyelőség nevében elismerésüket fejezték ki az elért eredmények felett.

—o—

BESZERVEZIK A KOKSZVIDÉKET.

A szervezettől az a hir szivárgott ki, hogy a Connelsville szénvidéket még az ősszel vagy idén télen beszervezik.

Állitólag a szervezet már teljesen felkészült a harcra, csak az alkalmas időpontot várja, hogy a harcot meginditsa.

—o—

SZERENCSÉTLENÜL JÁRT MAGYAR BÁNYÁSZ.

Hardburly, Ky. bányában e hó 2-án Szabó Sándor bajtársunkra rászakadt a kő és nyomban megölte.

Gyászolják neje szül. Gulyás Rozália, gyermekei Károly, Mária, Antal, Ilonka, András, Róza és József.

MAGYARORSZÁGI HIREK

Az országos földbirtokrendező bíróság felelős az árviz által sujtott balmazvárosi 3500 ember sorsáért

Törpe, vakoltalan vályoghák száz*a*i mély pocsolya-tengerben, meggörbült vizes falak, földgátak, csatornák labirintusai: első pillantásra, mintha le csapolt tó feneke lenne, olyan a külseje Balmazujváros Ujtelepének.

A telepen háromezerötszáz ember lakik akiket az országos birtokrendező bíróság juttatott házhelyhez. Háromezerötszáz ember, csupa szegény, hadirokkant, hadiözvegy, napszámos, a kik saját kezükkel építettek a szikes talajon hatszáztiz vályog házat, amelyben öt-hat gyermekes családok huzódtak meg. A hatszáztiz épületet, mivel a telep erősen, lejtős lapályon van, egy méter magas viz nyaldosa körül és az egyre emelkedő viztömegek behatoltak a szobákba is és nemcsak, hogy eláztatták a butorokat: a rohanó ár kisodorta a szobákból a berendezési tárgyakat is, Balmazujváros szegényeinek félett kis vagyonát.

Ahol vizbe tesznk a koporsót

Bejártam az árvizkatasztrófával sujtott telepet, amelynek megtekintése közben olyan meg rázó kép tárult elém, amelynek részletei érthetően magyarázzák: miért emelkedik Magyarország tüdővészeseinek statisztikája. Az Uj-telep valóságos mesterséges tenyésztőhelye a tüdővésznek és malériának. Azt nemcsak mi állítjuk, hanem Hajdu vármegye főjegyzője is, akinek alábbi nyilatkozata is megvilágitja mindazt, ami Balmazujváros szegényeivel történt. Az országos birtokrendező bíróság jelölte ki ezt az embergyilkolló, posványos területet, noha előre lehetett látni, hogy felhőszakadáskor, vagy legkésőbb a tavaszi hóolvadás idején elsöjöríheti az árviz mind a hatszáztiz házat és így háromezerötszáz nagyon szegény ember marad fedél nélkül. Előre lehetett ezt látni, mert az Ujtelep mélyen fekvő, lapályos föld, amelyet — hacsak megfelelő csatorna-hálózatot nem épitenek — nagyobb felhőszakadás esetén nyomban elárasztja a viz. Nádas és ingoványos volt ez a terület még sázd évvel ezelőtt és azóta sem száradt ki teljesen; legtöbb helyen vizes, ugy hogy például gyakran megtörténik, hogy sirásásnál már 65 centiméter mélységben talajvizre találnak és a koporsót gyakran kénytelenek a vizbe beállitani és így hantolni rá a földet.

Hogy tört ki a vihar

A balmazujvárosi Uj-telep lakói igy mondották el a katasztrófa történetét:

— Nehéz, szürke felhők kavarogtak a telep felött. Először lassan, majd mind erősebben és erősebben zuhogott az eső, oly sürün, hogy látni is alig lehetett. A kövér, vastag esőcseppek paskolták, csapkodták az Uj-telepet, az ég komor és fekete volt, a viz ugy zuhogott alá, mintha soha többé nem akarna kiderülni. Azután süvitő, erős szél futott végig a telepen, eleinte csak süvöltött, később azonban valósággal bömbölt és jajgatott. Szélvész száguldott végig, amely kegyetlenül tört, zuzott mindent, ami előtte volt. Az apró fákat derékon csavarta letté, a régi, öreg terebélyes fák koronáit pedig meg-megtépdeste, félelmetesen borzolva a hajladozó ágak levelelt. A bömbölő, süvöltő szélvihar irtózatos robajjal rántotta le a házak fedelét, földhöz csapkodta az apró kis viskók tetőzetét és megrázta félelmetes erővel a vályogházak fedeleit.

Késő estig, körülbelül nyolc óráig tombolt, dühöngött az itélettidő. A felhőkből valósággal patakokban ömlött alá a viz, a szél pedig kiméletlenül járta rettenetes táncát. Nyolc óra után félreverték a harangot, mert a közelben kigyulladt egy szalmakazal. Az egyik béres ugyanis meszet lopott a vasuti állomáson és a lopott meszet egy szalmakazalba dugta el. A melegben a mész tüzet fogott és ettől aztán kigyulladt a szalma kazal. A telep lakói akik amugy is kétségbeesve látták a borzalmas vihart, még jobban megijedtek a szalmakazal fellobbanó lángjaitól. Nem tudták, mi le het ez, mi történhetett, hogy ebben a rettenetes itéletidőben lángok csapnak ki a szalmakazalból, ahol egész délután emberfia sem járt. Borzongva és remegve nézték a sötétben felfellobbanó lángokat.

Egy órán belül háromszor verték félre a harangot, mert két izben is tüz ütött ki a vasuti különböző pontjain. A félrevert harangok zugása, a távolban égő tüzek még jobban megijesztték és kétségbeejtették az Ujtelep egyszerü szegény lakóit. Reszketésükben és félelmükben már csak arra gondoltak, hogy eljött az utolsó óra, a végitélet, tüz és viz fogott össze a földi emberek elpusztitására.

Kilenc órakor — rövid szünet után — az eddiginél is borzasztóbb felhőszakadás következik. A sötét égboltozaton villámatonként cikkázott át a villám, amelynek fénye beviláglitotta az egész területet. Azután irtózatos robaj, mennydörgés következett, az elhorult ég minden megreszkettető erővel dörgött és megnyilatkat az ég csatorná, amelyek öntötték alá a vizet egyre jobban, egyre erősebben, szakadatlanul. Óriási felhőszakadás következett s ujra fergeteg, amilyenre itt évtizedek óta nem emlékeznek. A ciklonszerü vihar még erősebben, még rettenetesebben pusztitott az egész környéken, mint délután. A szélvész ujból nekirontott a fáknak, kicsavarta a fatörzseket, felkapta őket, földhöz vágta, a levelket tépdeste, az ágakat valósággal lehántotta a törzsekről, a házak tetejét losodorta, belecsapkodta a fellegülemlett vizbe, ugy hogy minden pillanatban vagy az ég dörgése, vagy egy-egy szélvész elsodorta háztető földrengése miatta reszkettette meg a levegőt.

Egymáteres viz az Uj-telepen

Csak percek multak el és az egész lapály megtelt vizzel. A kis házak szobáiból már nem lehetett kimenni, mert az utcákon hatalmas pocsolyák keletkeztek, husz centiméter magasan állott a viz és lehetetlen volt a közlekedés. A felhőszakadás egyre tartott, a lapályon egyre dagadt, áradt a viz, ugy hogy a hullámok már a házak küszöbét nyaldosták. Az Uj-telep lakói kétségbeesésükben felásták a szoba földjét és a felásott földből készitettek gátat az ajtók elé, hogy a megdagadt vizet távol tudják tartani a lakásokból. A ciklon azonban nem akart alábbhagyni, a felhőszakadás nem szünt, a viz egyre emelkedett és már egy méter magasságig növekedett. Az agyagból készült vakoltalan házak falai átáztak, ugy hogy a szerencsétlen embereknek nem csak attól kellett tartani, hogy a kivül méternyi magasságban álló vizáradat ereje áttöri a hirtelen emelt gátakat, hanem attól is, hogy az átázott vályogfalak összedülnek, beomlanak s maguk alá temetik a házak lakóit.

Az itéletidő minden borzalmasságával dühöngött a balmazujvárosi Uj-telepen. Villámok cikkáztak a komor égen, mennydörgés rázta meg a levegőt szélvész sikoltott keresztul, kitépett fák csapkodták az agyagfalakat, az ablakok betörtek, az üvegcserepek a szobákba hullottak, a szél most már végigsüvitett a lakásokon, eloltotta a szegény emberek petróleum lámpásait, földrehajtotta gyertyácskáikat és minden borzalmával zugott-zengett a zivatar. Az Uj-telep lakóit irtózatos félelem fogta el, a házakból nem tudtak kimozdulni hiszen az ajtókat betapasztották, kivül pedig tengernyi viz hömpölygött. Kétségbeesésükben férfiak, asszonyok, gyerekek térdrehullottak és halálos reszketésben dadogva mondták el imádságukat. A gyermekek fájdalmas alkolnyal menekültek a felnőttekhez, akik maguk is remegve várták az elkövetkezendő utolsó órákat és mint a hajótörött ek a végtelen tenger közepén, vérteles ajakkal, sápadtan, halálravallási és halálttáróan regbeték az imádságos szavakat.

Félelmükben és kétségbeesésükben már semmihez sem volt energiájuk, tehetetlenül s erély telenül álltak szembe a természet szörnyü csapásával. Nem gondoltak sem menekülésel, sem apró vagyonkájuk: egyszerü butorzatuk megmentésével. Az életükért és gyermekeik életéért imádkoztak.

A viz pedig egyre dagadt, növekedett, a szél fölkorbácsolta a hullámokat, amelyek ellenállhattalanul kezdtek ostromolni a kicsiny házak vékony ajtait. A megvadult hullámok több házban be is törték az ajtót, a viz egy pillanat alatt betódult és az ár kegyetlenül sodorta magával a házak berendezését. A tengerré változott telepen most már nemcsak fatörzsek, letépett ágak, galyak usztak a vizen, de itt-ott egy-egy széttört asztal, egy-egy székdarab, konyhaberendezés, szétszaggatott ágynemű lebegett a vizben.

Félelem és imádság között virrasztva töltötték a balmazujvárosi telep lakói az örökké emlékezetes éjszakát. Hajnal felé oszladozni kezdett a felhőtömeg, lassankként elállt az eső, megcsendesedett a vihar, elült a szél és csendes virradás következett. Az Uj-telep lakói most látták csak, a hajnali világosság mellett hogy mi történt az éjszaka. Közel és távol semmi más csak tengernyi viz és viz, amelyből ázottan, tépetten meredeztek ki a vályogházacskák megrongált falai. Az emberek eleinte közlekedni se tudtak, mert a nagy vizben lehetetlen volt járni és csak később tudtak térdig gázolva a nagy vizben egymással érintkezni.

Megkezdik a mentést

A telep lakói reggel nyomban értesitették Balmazujváros főjegyzőjét, Harsányi Hélát, a ki azonnal hozzálátott a mentési munkálatokhoz. Csak egy segitség kinálkozott: csatornákat ásni, mennél többet és a csatornákon át a vizet leereszteni. Még délelőtt negyvenkét csatornát huztak, azzal a tervvel: hogy a vizet átvezetik tul a vasuti töltésen, a vasuti töltés alatt a Hortobágy felé, hogy a vasuti töltés természetes gátként megakadályozza, hogy az árviz a községbe visszajuthasson.

Értesitették Hajdu vármegyét is az ujtelepi borzalmas katasztrófáról és a megyei hatóságok részéről Nábráczky Béla vármegyei főjegyző mérnökökkel, munkásokkal azonnal a helyszinére siletett, hogy pilanatnyi segitséget nyujtsanak. A szakemberek megvizsgálták a rettenetes árvizkatasztrófa hely szinét és megállapitották, hogy mi módon a szerencsétlen emberek tönkretjutaták. Megállapitották, hogy Balmazujvárosban az évi csapadék százötvennyolc millimétet, most pedig egy hét alatt hatvannyolc milliméter volt a csapadék. Ebből is látható, mekkora árviz pusztitott az Uj-telepen.

Az OFB figyelmeztetés ellenére jelölte ki a házhelyeket

Megtekintettem ma, néhány nappal az itélettidő után az Uj-telepet. Még mindig hatalmas pocsolyák, széles, mély viztömegek hömpölygnek a házak között. A falak át vannak nedvesedve, meg vannak görbülve, sok helyen hiányzik a tető, nincs üveg az ablakokon, törerdezttek az ajtók. A házak körül poshadt vályog áll, az egyes házak között sárengerek süpped a lább. A lakók még most is vöröskedtek, lavórokkal viszik ki a vizet a házakból és reszkétve, remegve, az asszonyok sirva mesélik el a rémes éjszaka történetét. A házak körül sápadt, beteges, vézna gyerekek lézengenek. Az öregek, akikkel beszéltem, azt mondják, hem emléknek arra, hogy valaha is ilyen istenitélet szakadt volna Balmazujvárosra.

— Azt hittük, uram, — mond ja egy öreg magyar, — elgyütt a végitélet. Mán csak a haláltra vártunk, mert nem volt reménységünk az élethez. Olyan volt a telep mint a nagy tenger, amelyiknek se vége se hossza.

Ezek az emberek, akik itt a vályogházakban átélték a borzasztó éjszakát, hihetetlen szegénységgel küzdenek. Olyan nincstelenek, hogy másnap, a vihar után, nem is érték rá hozzáikat rendbehozni, elmentek huszonötezer koronáért nappszámba, mert a huszonötezer koronára is szükségük volt, hogy aznapra legyen kenyerük.

A telepet a balmazujvárosi földigenylők között ezelőtt 4 hónappal osztotta ki Bakunek Elemér táblabiró, az országos földbirtokrendező bíróság birája. Ezt a helyet jelölte ki a Fláth báró-féle birtokból házhely céljaira, bár figyelmeztették, hogy itt csak akkor lehet lakásokat épiteni, ha a telepet előbb csatornákkal és zsilipekkel látják el. A figyelmeztetés ellenére az OFB itt adott házhelyeket, pedig más, egészségesebb és jobb helyen is lehetett volna házhelyeket juttatni a balmazujvárosi földigenylőknek. A szegény emberek nem tehettek egyebet, elfogadták a kijelölt helyet és vályogból épitették meg a maguk kis házacskáját. A vályogházak egyébként is egészségtelenek, a nedves talaj csak még egészségtelenebbé, károsabbá teszi őket. A nedves talaj, a milliónyi szunyog, a nedvességet szerető különböző legyek valóságos malériaférőszekké teszik ezt a telepet. Egészségtelen vidéken, vályogházakban, rossz táplálkozás mellett tüdővész és malária pusztit ezek között a hajdusági becsületes, egyszerü emberek között.

Megtekintettem a levezetett vizet is. Tul a vasuti töltésen, két négyzetkilométernyi terjedelemben még most is itt áll az Uj-telepről levezetett viz, amely nem ismert kiméletet, szánalom és irgalom nélkül pusztitotta el több ezer ember hajlékát. Ha még egy nappal tovább tart az eső vagy ha másnap rögtön el nem vezetik az Uj-telepről a vizet, összedültek volna a vályogházak és ha tavaszig a hatóság nem lépne közbe, a telepet nem csatornáztatják, az embereket nem juttatják annyi segitséghez, hogy kissé szláribb épitkezéshez fogjanak, a tavaszi áradáskor sorra dülnek be az ujtelepi vályoházak, sorra lesznek hajléktalanokká az ujtelepi szerencsétlenül járt lakók.

Sürgősen csatornázni kell a telepet.

Nábráczky Béla vármegyei főjegyző állandóan a pusztulás szinhelyén tartózkodik, ahol kulturmérnökökkel tanácskozik, miként lehetne ismét egészségessé tenni a telepet. Megkérdeztük a teendő intézkedésekről, mire a főjegyző ezeket mondotta:

— Két telep épült Balmazujvárosban. Az egyik a bánlaki, a hol négyszáz ház épült, a másik az ugynevezett Karliló-telep, a hol kétszáztiz házat épitettek, összesen tehát hatszáztiz házat épitettünk. Tekintettel arra, hogy öt-hattagu munkáscsaládokról van szó, háromezerötszáz ember lakik ezekben a házakban.

— A pusztulás szinhelyén nyomban megjelentem egy kulturmérnökkel és az Államvasut emberével. A helyi lecsapolásért, hogy a viz nagyrésze elszivárgott, ami természetesen nem jelenti azt, hogy a terület most már teljesen vizmentes. A bajon csak egy módon lehetne segiteni: a csatornahálózat kiépitésével. Egyébként ez a terület fészke a malériának és a tuberkulózisnak mert állandóan posványos kigőzölgések vannak, ezenkivül a vályogfalakból állandóan kiszivárog a viz, ami, tekintettel arra, hogy a napszámosok nem szellőztetnek rendesen, még jobban fokozza a tüdővész terjedését. Ez a terület semmiesetre sem alkalmas lakóhely céljaira amig megfelelő csatornázási eljárással nem teszik egészségessé.

— Gondoskodni kell elsősorban arról, hogy az épületeket még egyszer el ne borithassa a viz, mert akkor a vályogházak nyomban összeomlanak. Ez annál fontosabb, mert ezen a területen lakik Balmazujváros legszegényebb néposztálya. A segitség egyetlen módja az, hogy a csatornázást megfelelő módon kiépitsük és a főlösleges viz azt bevezessük a Hortobágy folyóba. Ez azonban csak olymódon válik lehetségessé, ha a Hortobágy medrét kibővitjük, a mi természetesen nagyobb munkát jelent. A kibővített Hortobágy azután befogadhatná a főlösleges vizet és ilymódon meg lehetne oldani a kérdést.

Megkérdeztük a főjegyzőt, miért engedték meg a hatóságok, hogy ilyen egészségtelen területen telepitsenek le háromezerötszáz embert, mire a következő választ kaptuk:

— Sajnos, a vármegye főorvosának nincs ingerenciája ez ügyben. A közigazgatási hatóságokat meg sem kérdezték, tehát nem tehettünk semmit. Én jelenleg tárgyalásokat folytatok a Tisza—Szabolcsi Ármentesitő Társasággal, ahol megigértek, hogy mindent elkövetnek a telep följavitása érdekében. A munka egy része mérnökök vezetésével már meg is indult.

(Világ)

Egy pár olyan dolog, a mit a Mellon National Bank tesz az Ön érdekében.

Pénzt küld draft, money order vagy telegráf útján.
Betétket helyez el az összes ösnagy postatakarékokban és magánbankokban.
Beszerzi a betéti könyveket és letétikönyvlapokat.
Bankleveleket tartozásokat és külföldi bankokban elhelyezett pénzeket dátumat.
Vesz, eladó és pénzére és évente kétszer jó kamatot fizet az Önnek betétek után.
Ön csak más olyan szolgálatot tesz, a mi ösre nézve hasznos lesz.

MELLON NATIONAL BANK
Külföldi pénzkötlöny és bankfiókt. Oliver Ave. és Smithfield sarok
PITTSBURGH, PA.

MEGBIZHATÓ, PONTOS ÉS GYORS KISZOLGÁLÁST NYUJT EZ A BANK!
Üzletágak: POSTAI ÉS SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS. — BETÉTEK ELFOGADÁSA 4% KAMATRA. — HAJÓJEGYEK ELADÁSA MINDEN VONALRA. — KÖZJEGYZŐI ÜGYEK.
Személyesen jöjjön vagy irjon ide:
American Union Bank
Főiroda: 10 EAST 23rd ST. NEW YORK CITY. Fiókiroda: 1257 SECOND AVE. Cor. 63rd Street
A bank 1897 Second Ave. alatti fiókirodába minden nap este 5 óráig. betétet este 9 óráig nyitva van

5 Ok, amiért Onnek is részt kell vennie a Cunard Line Karácsonyi Társasutazásában, Magyarországba.
1. Gyors Összeköttetés New Yorkból Cherbourgon át Magyarországba.
2. Nagy Modern Gőzhajók, kényelmes harmadik osztályu társalgó termek és fedett fedélzeti sétanyok.
3. Mindennemü Utbaigazitás Szakértő Magyar Vezetőtől egész uton, New Yorkból Budapestig.
4. Előzékeny Kiszolgálás És Házikosszt az ohazai főzés szerint.
5. Podgyászról Gondoskodva Egész Uton a Megérkezésig.

Indulás az AQUITANIA hajóval DECEMBER hó 2-án, Marlene Alfred tér. a Cunard Line magyar osztály irodájának kisztetében, vagy a
BERENGARIA hajóval DECEMBER 9-én, Weber H. Gr. bevyorki irodánk alkalmasztjának kisztetében.
Minden utas 3-4. vagy 6 ágyas kabinon lesz elhelyezve, pejkát szobákkal csatlósnak.
Hivatalos vizumszerü engedélyét, bajlaszy árakszét és egyéb felvilágositást kérem fel ügynökét vagy irjon hozzánk magyarul.
Vegyen Oda-Vissza Szóló Hajójegyet Az Takarékon Meg Pénzt!

CUNARD LINE
1406 H St., N. W. Washington, D. C.

MI LESZ ÖNNEL, HA MEGÖREGSZIK?

Gondoljon öreg napjaira és vegyen olyan életbiztositást, melyet

MÉG ÉLETÉBEN KIFIZETNEK.

MAGYAR KÖTVÉNYT KAP, melyből Ön pontosan tudja, hogy milyen biztositást vásárolt.

Bővebb felvilágositásért irjon a következő cimre:

NATIONAL INSURANCE AGENCY HIMLERVILLE, KENTUCKY.

A Provident Life and Accident Insurance Co. vezérügynöksége.

SECOND NATIONAL BANK
Brownsville, Pennsylvania
Ne külöje pénzét idegen helyre.
Ne menjen kis, gyenge bankba, hanem jöjjön hozzánk, a vidék egyik legerősebb bankjába.
MI ÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉK KAMATOT FIZETÜNK és szükség esetén pénzét felmondás nélkül fizetjük vissza.
Pontos, leikismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
SECOND NATIONAL BANK
L. B. BULGER, Cashier. EARL HUSTON, President.
Brownsville, Pennsylvania

Meg gyógyitjuk asztmáját mielőtt fizetne

Mr. D. J. Lane, vegyész, akinek cime 1639 Lane Bldg., St. Marys, Kans., egy egyszerü házszert talált fel. Mr. Lane ügyben. A közigazgatási hatóságokat meg sem kérdezték, tehát nem tehettünk semmit. Én jelenleg tárgyalásokat folytatok a Tisza—Szabolcsi Ármentesitő Társasággal, ahol megigértek, hogy mindent elkövetnek a telep följavitása érdekében. A munka egy része mérnökök vezetésével már meg is indult.

(Világ)

MAGYAR BÁNYAPLÉZEK MESÉI

VIRÁG ANDRIS MEG A HÁROM GRÓFNŐ.

Irta: BÁCSKAI ISTVÁN.

(Folytatás.)

Másnap Bradder összehivatta a bányászokat. A bányászok megjelentek, valamennyien nagyon alázatos, lógó fejüek voltak. A mikor Bradder végig nézett rajtuk, szinte megsajnálta őket. Hiszen nem rossz emberek ezek, csak néha nem gondolkoznak, hagyják, hogy nagyszáju emberek dirigálják őket. Talán unatkoztak, az volt a baj. Talán unalmas az élet a telepen, nem tudják mivel tölteni a szabad idejüket.

És Braddernek csak most jutott eszébe, hogy tulajdonképen ő az oka az egész bajnak. És örült, hogy ilyen olcsó áron tanulta meg ezt, mert amilyen lázasan indultak neki a háznak, még emberhalál is lehetett volna a dologból, vagy az egyik oldalon, vagy a másikon. Igy mindannyian kiszabadultak a bajból azzal az egy kis sebbel, amit a Virág János homlokán ütött egy kő. És azt a követ a testvérje karja lenditette a homloka felé... Lám, igy elragadja az embert az indulat.

Az első sorban állt a Virág család négy tagja. Az apa a három fiával. Zavartak voltak mind a négyen. Verebes meg a Boronya hiányoztak.

— Emberek — kezdte biztos hangon Bradder — azért hivtalak össze benneteket, hogy megbeszéljem veletek a dolgokat. Mindjárt az elején azt akarom mondani, hogy ha máskor valami bajotok van, hát gyertek elő és nyissátok ki a szátokat, ne játszatok nekem szinházat, ne rendezzetek moziba való hősies felvonulásokat és ne választgassatok vezéreket, mindenkinek van szája, mindenki mondja el, hogy mit akar, ne bizzátok másokra.

— Én holnap reggel kinyitom a bányát. A munkaerő a tietek, aki akar dolgozni, az dolgozik, aki nem akar az nem dolgozik. Én erre senkit sem kényszerithetek.

— Ezzel talán el is lenne intézve a dolog, de én nem akarok itt megállni, mert ahogy van tanulsága ennek a furcsa sztrájknak rátok nézve, épen ugy én is tanultam ebből valamit. És pedig azt tanultam, hogy nekem is érdekem az, hogy jó barátságban legyünk és jobban megismerjük egymást.

— Ezért tehát holnap nemcsak a bányát nyitom meg, hanem a hegyoldalban megkezdjük a munkát egy klubház épitésén is, ahol szórakozhattok a szabad időtökben. Én nekem sok a dolgom, de azért találni fogok magamnak elég időt arra, hogy közzétek járjak. Minden héten egy bizonyos estén ott leszek a klubházban, ahol nem leszek munkaadó és ti nem lesztek munkások, hanem barátok leszünk, ott aztán könnyebben elmondhatjátok, ha valami kivánságtok van. Én egyenes ember vagyok és elvárhatom tőletek is, hogy nyiltan beszéljetek velem.

— Egyet azonban kikötök. Azt, hogy a Boronya Jóska menjen el erről a telepről. Neki az én bányámban többé helye nincsen. Beleegyeztek?

A bányászok majdnem egyhangulag feleltek:

— Beleegyezünk.

— Azt akarom még, hogy Verebes is menjen el. Beleegyeztek?

— Beleegyezünk, — mondták minden oldalon.

Éktelenül dühösek voltak az emberek a Boronya Jóskára és örültek is, hogy mennie kell a telepről. Ha itt lett volna, talán még meg is verik. A Verebesre nem haragudtak ugyan, de nem találták érdemesnek arra, hogy miatta most ujra bajt csinálianak.

Ekkor kért szót Virág András, az idősebb:

— Kérem, Mr. Bradder, ha meg nem sértem, szeretnék mondani valamit.

— Tessék — mondta Bradder.

A fiatal Virág Andrisnak vérvörös lett az arca. Azt hitte, hogy az apja most azt ajánlja, hogy őt is dobják ki a munkából, mert hiszen ő is vezérkedett, azt hitte, hogy az lesz a büntetés, hogy az apja igy nyilvánosan, mindenki előtt akarja megszégyeniteni.

— Azt akarom kérni én Mr. Braddertól, hogy ne kivánja tőlünk, hogy beleegyezzünk akár a Verebes, akár a Boronya kidobásába. Ha tévedtek is, bizonyosan jóakaratból tették és nem lenne becsületes dolog, ha mi most megtagadnánk velük minden közösséget. Én tehát arra kérem, hogy a sztrájkból kifolyólag ne tessék senkit elküldeni.

Bradder ránézett Virág Andrásra. Itt van ez az ember, akinek a fiát megsebezték a sztrájk alatt. És ő az egyetlen, aki kegyelmet kér a vezéreknek.

— Ha más kérné ezt tőlem, akkor nem teljesiteném a kivánságát — mondta Bradder — de mert maga kéri, Virág András, megteszem. Jól van, maradjanak itt. Nem lesz semmi bántódásuk. A maga fia szenvedett a sztrájkban, ha maga meg tud bocsátani nekik, miért ne bocsássak meg én is. Jól van, felejtsük el az egész dolgot.

A bányászok elégedetten tértek haza, örültek, hogy ilyen könnyen megszabadultak. Azt azonban sajnálták, hogy a Boronya Jóska megmaradt a telepen.

Egy bányász hamar megvitte a hirt a Verebesékhez. Először csak azt mondta meg, hogy Bradder azt kivánja hogy ő elmenjen a telepről. Miszisz Verebes, aki a lánya szökése óta nem mert hangoskodni, most egyszerre elfeledkezett arról, hogy már nem ő az ur a háznál és hirtelen ujra megjött a hangja, olyan rikácsolóan, mintha a csöndes éveket is most akarná egy szuszra kipótolni.

— Na maga nagyszáju, bányászvezér, most aztán szedhetjük a sátorfánkat, oszt mehetünk. Ahelyett, hogy itt ülne nyugodtan, ha semmi baja nincs, még kimegy szájaskodni. Hogy nem szégyeli magát. Hogy nem sül ki a szeme, ilyen gabalyodást csinálni. Persze, hát csak hagy menjen a pénz. Most majd aztán nem dolgozik megint jó pár hétig, én meg csak törjem ki a nyakamat a sok munkával. Maga meg itt lustálkodni fog, meg aztán hurcolkodhatunk, nyakunkba vehetjük az egész országot megest, csak hagy foggyon el az a kis pénz a bankba, aztán öreg napjaimra mehetek mosást vállalni, hogy meg tudjunk élni. Hogy nekem épen egy ilyen gyámoltalan emberhez kellett menni, hiába voltam első lány a faluban, hogy engem egy ilyen szájas emberrel vert meg a teremtő, jaj, jaj, hogy én mit vétettem, ártatlan lélek.

Közben a hirhozó már kifordult a házból, mert még attól tartott, hogy Miszisz Verebes nagy haragjában esetleg az ő fejéhez is vág egy fazekat, mert a mérges asszony jól tud célozni. Az asszony pedig csak szidta az urát, szakadt a szájából a szó, mint nyáron a hirtelen jött zápores̈ő és szegény Verebes ujra az asszony papucsa alá került. Most az egyszer igaza volt az asszonynak és Verebes nem mert visszafelelni. Rögtön elhatározta magában, hogy egy pofont azért lead a Boronya Jóskának, mert ő hozta ezt az egész háboruságot a fejére, ő zavarta meg a családi békességet, amibe pedig már egészen bele is szokott.

— Na te Boronya Jóska — mormogta magában Verebes — ezt ugyan jól megcsináltad. Most már megint el vagyok látva evvel az asszonnyal. Most már megint ez az ur a házba és jaj az én szegény fejemnek.

Verebes csak késő este tudta meg, hogy Bradder mégis visszaveszi. Szaladt is haza a jó ujsággal de az asszony hamarosan letorkolta:

— Na csak ne heneegjen, jobb lesz, ha befogja a száját, mert azt is csak a Virág Andrásnak köszönheti. Magától ugyan koldusbotra juthatnánk.

Verebes nem mert visszaszólni és igy Verebesné véglegesen és örök időkre visszakaparitotta a hatalmat, amit már amugy is nagyon nélkülözött.

A telepen közmondást csináltak a bányászok a Verebesről. Ha valaki megjárta, azt mondták:

— Na ez is megkapta, mint Verebes Jóska a szólásszabadságot.

Boronya Jóska is visszament a bányába, de sokáig nem volt maradása. Kiüldözték a bányászok lassankint. Nem bántották, csak csufolták és ez jobban fájt neki, mintha megverték volna.

Virág András is elintézte a családban a háboruságot. A legközelebbi vasárnap délután elhivta magával az Andrist és elment vele az erdő felé. Ott aztán beszélgetni kezdett vele:

— Nézd csak Andris, mesélni akarok én most neked egyetmást. Azt te tudod, hogy az én feleségem neked mostohaanyád. Hát azt tudod-e, hogy ez az asszony még lánykorában hogy vigyázott rád, mennyit dolgozott utánad, mikor azt hitte, hogy már én is meghaltam. Tudod-e, hogy ez a lány mennyit ült az ágyad mellett éjszaka, ha beteg voltál. A szegény édesanyád, isten nyugosztalja, nem lehetett volna jobb hozzád, mint a mostohád volt. Most mondd meg nekem őszintén, érezted-e valaha, hogy nincs neked édesanyád?

A fiu nem felelt semmit. Szégyelte magát.

(Folytatása következik.)

EGY JÓ BOROTVÁRA

minden embernek szüksége van. Sok pénzt tud Ön megtakaritani, ha egyedül borotválkozik. Ehhez csak egy jó borotva szükséges.

MI TELJESEN INGYEN ADUNK ÖNNEK EGY NAGYSZERÜ BOROTVÁT

ha Ön szerez a Magyar Bányászlapra

EGY UJ ELŐFIZETŐT.

Ha nincsen borotvára szüksége, ugy a

"BÁNYÁSZ LÁNYA"

cimü kitünő regényt kaphatja meg. Ezt a regényt az amerikai magyar bányászok életéről irta annak szerzője és a mikor az lapunkban megjelent, óriási sikere volt. Siessen mig a készlet tart.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HIMLERVILLE, KY.

UJ BÁNYA N. DAKOTÁBAN.

A Northern Lignite Coal Co. Benedict, North Dakotában egy uj bányát nyit.

A bánya nyitásának előmunkálatait már megkezdték.

—o—

LEÉGETT TIPLI.

A Central Coal Company Fort Pit bányájának tiplije ismeretlen ok folytán kigyulladt és teljesen leégett.

A tüz által okozott kár meghaladja a 30,000 dollárt.

A tipli leégése miatt a bányát is le kellett egy időre zárni.

KÉNYELMES BOROTVÁLÁS

az éles penge következménye. Tegye borotválását élvezetessé. A Valet AutoStrop borotvával minden borotválkozás gyors és kitünő. Önmagát feni 10 másodperc alatt.

Valet Auto-Strop Razor

—Önmagát feni

—$1-TÓL $25-IG

SZTRÁJK A STIRITZ BÁNYÁBAN.

A Stiritz bányában Johnston City közelében sztrájkba mentek az emberek, mert a társaság az eddigi karbid lámpák helyett villanylámpák használatát irta elő.

A bányászok azt állitják, hogy a villanybateriák nagyon nehezek és azonfelül a költsége a lámpáknak is aránytalanul magas a karbid lámpákhoz képest.

A társaság próbál egyezkedni az emberekkel akik azonban csakis ugy hajlandók a munkát ujra felvenni, ha megfelelőbb villanylámpákat ad a társaság és azok költségeinek egyrészét megtériti, hogy ne kerüljön nekik többe, mint az eddig használt lámpák.

—o—

A KÉSELŐ BÁNYÁSZ.

Bryan Bennett, Fredonia, Ky.-i bányász a bérek miatt összekülönbözött Jack Boucherrel, akinek bányájában alkalmazva volt.

A vitatkozás hevében Bennett kést ragadott és Bouchert összeszurkálta, négy sulyos és számtalan kisebb sebet ejtett rajta.

Bouchert beszállitották a kórházba, ahol alig biznak a felépülésében, mig Bennett Princetonban a börtönben várja ügyének tárgyalását.

—o—

LEÉGETT BÁNYAIRODA.

A Milton Coal Company bányairodája, Milton, Okla., rövid zárlat folytán leégett.

UTAHBAN 29 BÁNYÁSZT ÖLT MEG EGY ÉV ALATT A BÁNYA.

Utahban a legutóbbi esztendőben összesen 29 ember járt szerencsétlenül a bányákban. Ezek közül kettő a külszini munkáknál, 27 pedig lenn a bányában lett mesterségének áldozata.

Szembetegek Figyelmébe!

Dr. HOITASH J. FRIGYES

SZEMORVOS

Wien (Bécs)-ből, Ausztriából

Huntington, W. Va.

SIMMS KELLER BUILDING

HIVATALOS ÓRÁK:

Délelött 9—12-ig, Délután 1—5-ig.

704 Fourth Avenue.

MAGYARUL IS BESZÉLNEK!

Deardorff-Sisler Co.

HUNTINGTON'S STYLE CENTER 424-34 NINTH STREET

AMIT MARY JANE MOND.

Én személyesen vásárolok Önnek. Én nagyon jól tudom, hova kell menni azért, amire Önnek szüksége van. Nincs szükség időveszteségre, nincs szükség fáradságra. Hosszu éveken át tanulmányoztam, hogy mit kell hordani és hol kell hordani. És Ön tudja azt, hogy a DEARDORFF-SISLER STORE mindenkor el volt és el lesz látva a legjobb árukkal, mert jelszavunk: "Értékesebb áru, jobb áru." Ez a store valóban a legelőnyösebb bevásárlási hely.

Egy store uj árukkal és ujabb kedvezőbb árakkal.

Szolgálatára készen

MARY JANE.

DEARDORFF-SISLER CO.

424—34 9th Street HUNTINGTON, W. VA.

Floridai Magyar Farmer Értesitő

Közli: FATHER GROSS — floridai telepitő

Ujabb SZENZÁCIÓS HALADÁS az én telepitésem eredménye tekintetében. Ugyanis megnyitjuk a VERHOVAY telepet is. Olyan sokan készülnek a Verhovay Szövetség tagjai sorából Floridába, hogy elhatározásunk a Verhovay tagokat egymás szomszédságába helyezni — és egy KÜLÖN VERHOVAY-TELEPET létesiteni. Kitünő Verhovay tagok készülnek már farmot foglalni, hogy legalkalmasabbnak tartottuk, hogy Verhovay neveről, a Verhovay Szövetség iránti figyelemből egy telepet azok sorából töltünk be, kik a Verhovay tagjai közül és a Verhovay telepen akarnak letelepedni. E telepen KITÜNŐEK A FÖLDEK, és különböző áruak, aszerint mit enged mindenkinek az anyagi képessége és hogy mit óhajt. Narancsost-e — nyers földet — müvelt földet — bevetett földet, vagy mi egyebet? GYÖNYÖRÜEK A VETÉSEK A MI FÖLDEINKEN — némelyiken egyik-másik terményt csakhamar learatják, egyéb helyen szépen nő az ültetvény, más helyen meg most plántálnak. Mig ÉSZAKON MÁR DIDEREGNEK A HIDEGTŐL, ITT IDEÁLISAN SZÉP TAVASZI IDŐ VAN. Virágoznak-illatoznak a fák, és már az észak madarai is ideköltöztek a jobb tájakra. Hát te magyar vándormadár testvérem, mikor követed a madarak példáját? Mikor jösz te is megtakaritott pénzeddel, még megmaradt életeröddel arra a földre, mely neked is nyugodt, gondtalan életet és otthont kinál? Saját érdekedben cselekszel, ha minél előbb megteszed.

Ha Önnek szándékában van Floridába jönni farmot vásárolni, vagy csak megtekinteni ennek az országnak csodás gazdagságát, jöjjön le azzal a csoporttal, mely Fisher Andor a Bányászlap szerkesztőjének vezetésével

NOVEMBER 3-án

REGGEL 8 ÓRA 50 PERCKOR INDUL CINCINNATIBÓL a Southern vasut Royal Palm nevü vonatával.

Nagyon ajánlom mindenkinek, hogy jöjjön le ezzel a csoporttal, mert olyan kedvezményes árban jöhet le, hogy az egész ut CINCINNATIBÓL KISSIMMEEBE és VISSZA CSAK

36 dollár 71 centbe kerül.

Ha Pullman kocsiban akarja az utat megtenni alsó ággyal 9 dollár, felső ággyal 7 dollár 20 cent jön a fenti összeghez.

November 5-én este 8 órakor érkeznek meg a kirándulók Kissimmeebe, ahol én az állomáson fogadom az érkezőket és mindenkinek feltétlenül jó és olcsó elszállásolásáról gondoskodom.

A társas utazásban résztvevők aztán megnézhetik a vidéket, érdeklődhetnek a viszonyok iránt mielőtt vásárolnak. Én automobilról gondoskodom.

Ha Ön részt akar venni ebben a rendkivül kedvezményes utazásban, irjon FISHER ANDOR, HIMLERVILLE, KENTUCKY cimre és irja meg azt is, hogy Pullman kocsiban kiván-e utazni vagy se, hogy Mr. Fisher idejében gondoskodhasson mindenkinek helyről a vonaton, mert a Floridába tartó vonatokon nehéz helyet kapni.

GROSS FERENC

BOX 574, KISSIMMEE, FLA.

MAGYAR BÁNYÁSZLAP

HUNGARIAN MINERS' JOURNAL

HIMLERVILLE, KENTUCKY.

Sürgönycim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban.
The Only Hungarian Miners Journal in the United States.

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban $2.00—Magyarországba $3.00
Subscription Rates: In the United States $2.00 — Hungary $3.00

Megjelenik Minden csütörtökön. — Published Every Thursday.

ANDREW FISHER, Editor.

Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.
The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879. Second Class Matter at the Post Office of Himlerville, Ky.

DEPORTÁLNI AKARJÁK

Észak West Virginiában a piketelő bevándorolt nem polgár bányászokat.

Előbb a fehér csuhások fekete seregével próbálták rémiteni a sztrájkolókat, minthogy azonban ennek nem sok sikere volt, most más eszközökhöz folyamodtak. Egy fairmonti biró Judge Meredith deportálást helyezett kilátásba a bevándorolt bányászoknak, ha részt vesznek békés piketelésekben.

Igaz, hogy tiltó parancsok légióit vették ki a piketelők ellen a bányatársaságok, de viszont mi arra is emlékszünk, hogy Gore kormányzó kijelentette, hogy a békés piketelés nem ütközik törvényekbe, az alkotmányos joga mindenkinek és igy a bányászok semmi bünt se követnek el.

Meredith biró azonban nem törődik a kormányzóval, nem törődik az Egyesült Államok alkotmányával, ő szivvel-lélekkel a tőkét szolgálja és meg akarja mindenképen akadályozni a piketelést.

Ez a biró ur különben egyre-másra fogatja el a tiltó parancsok be nem tartása miatt a bányászokat. A bányászokra aztán, akiket börtönbe vet, napi 60 centet vet ki a jailben "élvezett" burdért.

A legképtelenebb vádakat hozzák fel a piketelők ellen. Egy bányászt például azért fogták el, mert trombitált, amikor a többiek piketeltek. Egy másik bányászra rá akarták kenni, hogy ő robbantotta fel a B. & O. vasut egyik hidját Baxter, W. Va. mellett. A vádat semmivel se tudták bizonyitani. Az ügyész vádbeszédjében nem is tudott mást felhozni, mint azt, hogy azért vádolja a bányászt, mert csak a bányászoknak állt érdekükben a hid felrobbantása.

Az nem jutott eszébe az ügyész urnak, hogy talán jó lenne azok közt a bányaőrök közt keresni a tetteseket, akiket épen a robbanás előtti napokon tettek le mert a bányászok békében voltak, rájuk semmi szükség se volt. Pedig ezeknek állt legjobban érdekükben, hogy történjen valami zavargás, robbantás vagy gyujtogatás, hogy ujra visszakapják a munkanélküli jól fizetett jobot.

Hogy mennyire helytálló lehet feltevésünk, azt legjobban mutatja, hogy a robbanás után nyomban vissza is hivták a letett kompánia bérenceket.

De hát könnyü dolog egy pár ártatlan bányászt lefogni, börtönbe vetni, legfeljebb ha kiderül a "tévedés" hát szabadon engedik. A meghurcoltatás az nem számit az ügyész urnál.

Észak West Virginiában aránylag még békésen folyt a harc, de ha igy folytatják a hatóságok, egyáltalán nem lesz meglepő, ha ott olyan vérengzések, robbantások, gyujtogatások kezdődnek, mint 1920—1921-ben Mingo megyében voltak. Ha a hatóságok ezt még se akarják, akkor változtatni kell nagyon gyorsan mostani politikájukon.

— — — —

HAZAFIASSÁGRA, A KÖZÖNSÉG ÉRDEKEIRE

hivatkoznak a tőkések mindig, amikor a bányászok kenyeréből egy darabot le akarnak kanyaritani. A keményszén nagykereskedő urak, akik a bányászok verejtékén keresztül keresnek milliókat szintén a hazafiasságot, a közönség érdekeit hangoztatták, amikor a keményszén bányászok ellen foglaltak állást, pedik a keményszén-bányászok igazán nem akartak mást, mint keserves munkájukért tisztességes munkabért.

Hogy milyen nagyon betartják a kereskedő urak Amerika széniparának érdekeit, azt legjobban bizonyitja az a hir, hogy minden Európába induló hajó tele van szénnagykereskedőkkel, akik ellepték az európai szénpiacot. Ott akarják beszerezni Amerika számára a keményszenet. Veszik nagyban a welszi és német szenet, mellyel a sztrájk miatt elmaradt amerikai termelést akarják pótolni.

Az igy áthozott szenet aztán a közönség — melynek érdekeit annyiszor vágják a bányászok fejéhez — drágábban fogja megfizetni, mintha az amerikai bányászoknak fizetésjavitást adtak volna és azt a 10 százalékos javitást a szén árához csapták volna.

Ilyenkor szivesen felejtik el a közönség érdekeit, csak a profit a fontos. A szénkereskedő uraknak áll most a világ, ugy nyuzzák a közönséget, mely elég tudatlanul nem akar puhaszenet használni, ahogy csak akarják. Ugy emelik a keményszén árát, ahogy csak eszükbe jut.

És Washingtonból ölbetett kézzel nézik, hogy hozzák majd be a német és angol szenet, hogy viszik ki a milliárdokat a szénért és nem tesznek semmit se ellene.

Pedig csak a szénbáró urakat kellene figyelmeztetni, hogy belátnak a kártyába és tudják, hogy a sztrájknak nincsen más célja, mint a keményszén árának felhajtása, jó profit elérése, a felhalmozott készleteknek uzsora áron való eladása. És ha a figyelmeztetés nem használna, a rendelkezésre álló eszközökkel kellene kényszeriteni a bányatulajdonosokat az egyezségre.

— — — —

BASKY LAJOST

az Uj Előre szerkesztőjét kiröpitették állásából. A lapbizottság megelégelte Basky ur üzelmeit és elcsapták, mint a rossz cselédet.

Hivatalosan ugyan azt a cimet adták a kidobásnak, hogy nem volt elég radikális Basky ur politikája, de azok a körök, melyek nem a palotatolvajok lapjának és a Munkás Otthonnak nevezett bootleger tanya környékén élősködnek azt mesélik, hogy más bajok voltak — a ceruza körül. Nem egyeztek a számadások.

Mi már régen tudtuk, hogy Basky ur ügyei nincsenek rendben a vörösök lapjánál, meg is irtuk több izben, de Basky ur mindig igyekezett ezt letagadni. Ugy látszik nem volt tisztában saját helyzetével. Vagy azt hitte, hogy varju a varjunak nem vájja ki a szemét. Ugy látszik, nála nem vált be ez a közmondás, mert az ő esetében bizony kiméletlenül kivájta.

Különben Basky ur röpülése csak az első lépés az Uj Előrénél egy uj szerkesztőség szervezése felé, mert amint halljuk, ott tovább söpörgetnek és rövidesen ujabb tisztogatások lesznek a vörös ujságnál.

Hogy az uj csillagokkal több szerencséje lenne Moskvának azt kétségbe vontuk, mert az amerikai munkások soha se fognak megbódulni attól a sok m a s z l a g t ó l, amit a bolshevikek lapja igyekszik az olvasóknak beadni. Egyszerüen azért — mert el se olvassák ezeket a maszlagokat.

GYÖZTEK A VASUT ELLEN SZTRÁJKOLÓ BÁNYÁSZOK.

Szeptember elsején sztrájkba mentek Clinton, Indianában a bányászok, mert a társaság majd másfélszeresére emelte fel a bányászok viteldiját.

1,500 bányász ment sztrájkba és a sztrájk folytán hét bánya üzeme teljesen megszünt, egy bányában pedig alig pár bányász akik annak közelében laktak és nem kellett a vasutat a munkábamenésnél igénybe venni, dolgozott.

A bányászok kijelentették, hogy addig nem térnek munkába, mig a vasut helyre nem állitja a régi viteldijat és sérelmüket nem orvosolja.

A bányászok sztrájkja folytán a vasut forgalma ugyszólván teljesen megszünt, mert elmaradtak a szénszállitó vonatok, miután nem volt aki azokat megrakja, mert a bányákból nem jött ki szén.

Egy hónapi okoskodás után beadta a vasuttársaság a derekát és ismét érvénybe lépett a régi szállitási dij, mire a bányászok visszatértek a munkába.

Ugyancsak sztrájk volt a Big Four vasut vonalán is ahol a vasuttársaság egy fel- és leszálló á l l o m á s t beszüntetett Terre Hautenál és azt kivánta, hogy a bányászok egy másik néhány milenyire lévő állomáson szálljanak fel.

A bányászok tiltakoztak ez ellen azzal, hogy méltánytalan a társaságtól, hogy egy 15 éve érvényben lévő állomást megszüntet és megkivánná tőlük a vasut kényelmére, hogy a nehéz munkát végző bányászok reggel munkába menet és este munkából jövet, amikor ugyis ei vannak csigázva, pár mileyi utat gyalogoljanak.

A vasut azonban nem törődött a bányászok tiltakozásával mire a bányászok sztrájkba léptek és nem mentek munkába.

Itt is egy csomó bánya volt kénytelen üzemét beszüntetni, mert nem volt aki dolgozzon.

Pár napi kisérletezés után a vasut, a bányatársaságok nyomására, visszaállitotta a régi állomást és a bányászokkal irásbeli megállapodást kötött, hogy azt nem fogja megszüntetni többé.

12 BÁNYÁSZ HÁZ ÉGETT LE ALLAISBAN, KY.

A Columbus Mining Company bányájában Allais, Ky.-ban tüz ütött ki, mely a bányász házakra átcsapott.

A bányában a tüzet eloltották, de a bányász házak közül 12 porig leégett.

A házakat a társaság most ujjáépitteti.

A SZERVEZET ÓVÁSA.

A szervezet 21-ik kerületének elnöksége a 14-ik kerület összes lokáljának sürgönyt küldött, hogy figyelmeztessék a bányászokat arra hogy egyes oklahomai bányák kiküldték emberfogóikat Columbus és Scamondba, Kansasba, hogy embereket toborozzanak sztrájktörő munkára Oklahomába.

Néhány oklahomai bánya ugyanis mindenáron le akarja törni azokat a bányászokat, akik a szervezet mostani szervezési hadjárat alatt csatlakoztak a unionhoz és evégből sztrájktörőket szeretne hozatni. Miután Oklahomában nem tudnak emberfogóikkal eredményt elérni, elküldték őket a szomszédos Kansasba, a szervezet 14-ik kerületébe, hogy onnan csalják lépre az embereket.

A tervük azonban most sem fog sikerülni, mert a szervezet mindent elkövet, hogy azokat a bányászokat, akik nem tudják, hogy ott sztrájk van, távol tartsa a sztrájktörő munkától.

MUNKA HIREK

Coalwood, W. Va. — Mózes Sándor bajtárs irja, hogy ott jól megy a munka, dolgoznak minden nap. A bánya gecses, a szén 6—10 sukkos. Viz van, de pumpázzák. Gáz van. Kő nincs. Villanylámpát használnak. A szenet masina vágja, de van pikk munka is. Károsámra fizetnek 4 tonnás káréért masina után 130 centet, pikk után 150 centet. Szerencsétlenség ritkán történik, a bánásmód megfelelő. Uj embereket mindig vesznek fel. Mózes bajtárs ajánlja a helyet munkát kereső magyaroknak.

Cheat Haven, Pa. — Kristóf Sándor testvér irja, hogy ott jól megy a munka, 6 napot dolgoznak egy héten. A bánya slopos, a szén 5—7 sukk magos. Viz van, de nem sok. Gáz, kő nincs. Karbid lámpát használnak. A szenet masina vágja, de pikk munka is van. Károsámra fizetnek 2 tonnás káréért 60-65-80 centet. Szerencsétlenség nagyon ritkán történik és néha vesznek is fel uj embereket. Kristóf testvér ajánlja a helyet.

The Plains, Ohio. — Berki József munkástárs közli, hogy ott 19 hónapja semmit se dolgoznak, ne menjenek hát arra munkát kereső magyarok.

Duncan Wood, Ohio. — Egy bajtárs tudatja, hogy ott 4 napot dolgoznak egy héten, de igen sok ember van ott, igy uj munkásokat nem vesznek fel mostanában.

KÖRUTAZÁSI JEGYEK LESZÁLLITOTT ÁRON

$192.50
NEW YORKBOL BUDAPESTRE S VISSZA
(U. S. Revenue Tax külön)

Egy kitünő alkalmat ajánlunk Önnek: ellátogathat az óhazába leszállitott 3-ad osztályu körutazási kiránduló jegygyel. Utasainkat külön vonat viszi Hamburgból utazásuk céljáig, tapasztalt vezetők felügyelete alatt.

Itt lakó idegenek, akik 12 hónapon belül visszatérnek, nem esnek a kvótatörvény korlátozásai alá. Foglalja le helyét most.

Visszatérési engedélyért és más felvilágositásért forduljon bármely helyi ügynökhoz, vagy

United American Lines
(Harriman Line) Joint Service with
Hamburg American Line
35-39 Broadway, New York.

KISS EMIL BANKHÁZA

A Magyar Királyi Postatakarékpénztár képviselője

Az Északamerikai Egyesült Államok területén

UJ CIMÜNK
Fourth Ave. at 9th St.
NEW YORK

ALAPITVA 25 ÉV ELŐTT

AMERICAN TAILORING COMPANY
Day & Night Bank Building
WILLIAMSON, W. VA.

RUHÁT ott csináltasson, ahol jó árut adnak és becsületes kiszolgálásban részesül.
27.50-TŐL 45.00 DOLLÁRIG.
Elsőrangu finom ruhát csinálunk.

KÉZI MUNKÁK

Importált D. M. C. Pamutok, Delin és Berliner kendők. Kész áruk Jardos áruk nagy raktára.
Kérjen ingyen árjegyzéket. Vidéki rendelést 24 óra alatt szállitunk.

CHAS. K. GROSS CO.
8803 Buckeye Rd. Cleveland, Ohio

78 Másodperc

a pamacsolástól a törülközőig — ezt a gyors borotválást jelenti egy élesre fent penge. Csak egyetlen egy borotva feni saját pengéjét.

Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
—$1-TÓL $25-IG

A legnagyobb ÉKSZERÜZLET

Williamsonban és vidékén.
Mi a legjobb árut adjuk olcsóbban mint bárhol.
Órajavitással is foglalkozunk.

R. AUKENTHALER & CO.
WILLIAMSON, W. VA.

Ékszerüzletünk e l ő t t egy nagy óra van felállitva.
Aki nálunk vesz, jól és olcsón vesz.

Dr. Bangha: Kath. Imakönyv...$2.50
Danivolits: G. Kath. Imakönyv $2.50
Hit, Remény, Szeretet (Ref.)...$1.50
Dr. Forel: A hypnotizmus $1.50
Szegedi Szakácskönyv 40c
Kugler-Hillaire: Nagy szakácskönyv, 2000 recepttel $2.50
Schidlof-féle angol nyelvtan....$1.50
Green Béla: Angol-magyar és magyar-angol szótár, 40000 szóval $1.00

ANGOLUL beszélni, irni és olvasni tanitó nélkül megtanulhat, aki az AMERIKAI NYELVMESTERT megrendeli. — Ára $1.50.

Kérje részletes könyv-, kotta-, zongora-henger és lemez-árjegyzékünket.
Rendeléseket utánvéttel is küldünk.

KEREKES TESTVÉREK
208 E. 88th STR., NEW YORK CITY

M. T. BALL

temetésrendező és balzsamozó.
3rd Avenue
Williamson, W. Va.

Felajánlom szolgálataimat és biztositom a legjobb kiszolgálásról.
Disztárgyakat és képrámákat eladásra raktáron tartok.

SOUTHERN
által készitett
ICE CREAM
kitünő és tiszta gyártmány.
"Ez a legfelségesebb"
SOUTHERN REFRIGERATION CO., Inc.
(Williamson Hospital mellett.)
WILLIAMSON, WEST VIRGINIA.

A Magyar Bányászlapot bányászok irják, bányászokról, bányászoknak.

E lap előfizetési ára 2.00 dollár.

Floridai farmok

FORT PIERCEN 20 akeros farmok kedvezményes feltételek mellett olcsón eladók. A föld kitünő minőségü ugy vetemények, mint narancsfélék ültetésére.

ORLANDO vidékén 5 akeres, müvelés alatt álló körülkeritett farm, 5 szobás uj házzal 3500 dollárért eladó.

A vételhez 1500 dollár készpénz kell, a maradvány 1000—1000 dollárjával 2 év alatt törlesztendő.

Ezen farm alig háromnegyed mile a tafti vasuti állomástól. Földje kitünő minőségü.

UGYANCSAK ORLANDO ÉS KISSIMMEE VIDÉKÉN 5 ÉS 10 AKERES MÜVELÉS ALATT ÁLLÓ FARMOK OLCSÓN ELADÓK.

Bővebb felvilágositást ad:

SZIRKÓ MIHÁLY

BOX 83 TAFT, FLORIDA

ISMÉT MEGJELENT AZ 1925. ŐSZI VIRÁGHAGYMA ÁRJEGYZÉKÜNK.

Az ő s z i ü l t e t é s r e alkalmas TULIPÁN, JÁCINT, NÁRCISZ KROKUSZ ÉS TÖBBFÉLE VIRÁGHAGYMÁK a legnagyobb választékban, ugyszintén GYÜMÖLCS és DISZFÁK, RÓZSÁK ÉS SZŐLLŐK.

Mindezekről, ugyszintén ősszel vetendő gazdasági és más egyéb magvakról szóló árjegyzékünket ingyen küldjük meg bárkinek. Tessék érte irni. Cim:

KÁLLAY BROS. CO.
PAINESVILLE, OHIO

SIESSEN! SIESSEN!
KÜLDJE BE SZERETETCSOMAGJAIT MOST MÁR MINÉL ELŐBB!

PEDLOW KAPITÁNY
KARÁCSONYI NAGY SZERETETCSOMAG AKCIÓJA

2 dollárért küldi PEDLOW KAPITÁNY

AZ AMERIKAI MAGYARSÁG KARÁCSONYI SZERETETCSOMAGJAIT MAGYARORSZÁGBA!

Karácsony elött

az összes szeretetcsomagok feltétlenül KÉZBESITVE LESZNEK!
Minden egyes Szeretetcsomag legfeljebb 40 FONT LEHET.

A PEDLOW SZERETETHAJÓ NEVE:
BREMEN
A "NORTH GERMAN LLOYD" MODERN HAJÓJA.
A PEDLOW SZERETETHAJÓ INDULÁSI NAPJA:
NOVEMBER HÓ 17-ÉN

10 NAP ALATT TESZI MEG AZ UTAT NEW YORKTÓL BRÉMÁIG.

A Szeretetcsomagok beküldhetők közvetlenül az én cimemre is, ámde átadhatók — hivatalos nyugta ellenében — a hirdetett gyüjtőhelyeken is.
Ha még nem ismeri a "KÜLDÉSI TUDNIVALÓK"-at, irjon nekem azonnal és én rögtöön eljuttatom Önhöz azokat.
Kiváló tisztelettel:

JAMES K. PEDLOW
c/o Captain Pedlow Hungarian Relief Parcel
26 Union Square, New York, N. Y.

Miért hagyják el az amerikai magyarok magyar egyleteiket

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Sokat olvastam az egyletekről és igy én is rászántam magam, hogy elmondjam mi történt velem és a Verhovay Egylettel.

1924 januárban beteg lettem és harmadik nap, amikor megbetegedtem, irtam a titkárnak. Megirtam, hogy beteg vagyok és küldtem három havi dijat a levélben.

Hat hétig voltam beteg és mikor kezdtem magam jobban érezni, irtam megint nekik, hogy küldjenek orvosi bizonyitványt kitöltés végett és ekkor ismét megirtam, hogy mikor betegedtem meg.

Erre a második levélre kaptam csak választ és ebben a titkár azt irta, hogy ő nem tudott arról, hogy én beteg voltam és nem kapott tőlem arról értesitést.

És ekkor nagyon megharagudtam és megirtam neki, hogy én irtam mindjárt levelet és abba beletettem egy bank utalványt is. Miután ő a bank utalványt megkapta, tehát a levelem is meg kellett kapnia, hiszen abban volt az utalvány. Hogy lehet az, hogy a levélről semmit sem tud, mikor a fizetést elkönyvelte?

Erre azonban ismét az volt a válasz, hogy semmit sem tud a betegségemről.

Később bementem a gyülésre, de olyan gyülést, amilyen az volt még sohasem láttam.

Az elnök ott sem volt a gyülésen és mindössze öt-hat ember volt ott, akik a titkárnak a tagdijakat adták át.

Én vártam, hogy majd jönnek többen, azonban mig én a titkárral beszéltem, addig még az a pár ember is elment.

A titkár, mikor az esetemet neki előhoztam, megint csak azt fujta, hogy ő nem tud semmit a betegségemről. Még ha azt mondta volna, hogy nem kapta meg a levelemet, nem szóltam volna semmit, de a levelet megkapta, azt nem tudta letagadni, mert a fizetést elkönyvelte. De a levelet nem mutatta fel és igy én nem tudok mást gondolni, mint hogy a titkár készakarva kijátszott a betegsegélyből, vagy az utalványt kirántotta a levélből és a levelemet eldobta, anélkül, hogy elolvasta volna.

Mikor láttam, hogy a titkárral nem boldogulok, irtam a főirodába mi történt velem.

Ők azt irták vissza, hogy nem tudják megállapitani, melyikünknek van igaza, de azért nem néztek utána, hogy csakugyan kinek van igaza. Igy aztán az lett, hogy én segély nélkül maradtam.

Kérdem, érdemes volt-e nekem az egyletet fizetni? Nem csodálom, ha sokat betegeskedtem volna, de már több mint tiz éve az egyletben vagyok és ez a második eset, hogy beteg voltam.

Azt irják, hogy az angol egylet nem jó. Hát nekem az angol egylettel nem volt semmi bajom, az orvos kiállitotta a bizonyitványt és aztán beadtam azt az egyletben és az angol egylettől megkaptam a pénzt. Nem kellett Pontiustól Pilátusig szaladgálni, mint a Verhovayaknál. A Verhovayaknál azt kivánják, hogy az orvost a notary publichoz vigye vagy a notary publicot az orvoshoz. Szóval a segélynek felét el kell költeni előre, mire megkapják.

Ha a Verhovay Egylet megelégedett volna az orvosi bizonyitvánnyal, mint az angol egylet, akkor én megkaptam volna a betegsegélyt. De az alapszabály ugy van megcsinálva, hogy mentől többet kiforgathassanak a betegsegélyből.

Tudok olyan embert, aki beteg lett, nem volt épen halálos beteg, de dolgozni nem tudott és várt pár napig, hogy majd jobban lesz. Várt és igy eltelt egy hét, mire bejelentette a betegségét és igy egy heti segélyt elvesztett. Ez nagyon sok embernél előfordul.

KOVÁCS LAJOS,
Pocahontas, Ill.

E levél közléssel befejeztük a "Miért hagyják el az amerikai magyarok magyar egyleteiket" kérdés tárgyalását.

A bajokra legjobban Odenwald Oszkár, Bridgeport, Conn. mutatott rá, akinek az 5 dollár pályadijat elküldtük.

GYŐZÖTT A SZERVEZET EGY KANSASI BÁNYÁBAN.

A Sheridan Mine Coal Company, Gross, Kansasban levő bányájában a szervezet fényes győzelmet aratott.

A társaság felbontotta nemrég a szervezettel kötött szerződését és sztrájktörőkkel akart dolgoztatni.

A szervezet erre sztrájkba hivta a bányászokat és az odahozott sztrájktörőket felvilágositotta, hogy a bányában sztrájk van, ne menjenek oda dolgozni.

A kompánia aztán hiába hozátott oda embereket, mert bizony mind, mihelyt megtudták, hogy miről van szó, azonnal ott hagyták a telepet.

Igy a társaságnak nem volt mást mit tenni, beadta derekát és megegyezett a bányászokkal és elismerte ujra a szervezetet. A bányában most ismét dolgoznak.

400 MILLIÓ DOLLÁR VAN HARISNYÁKBA DUGVA.

Az Egyesült Államok kincstári hivatalának jelentése szerint több mint 400 millió dollárt tesz ki a megtakaritott összeg, ami az emberek által nem lett a bankokba helyezve. Ennek az összegnek legnagyobb része uj és öreg harisnyákba van elrejtve. Sok van abból eldugva cukortartókba vagy teás edénybe. Vannak emberek, akik a pénzt régi madracokba dugják. Sok ember van, aki a pénzét a pincébe, vagy kertbe ássa, stb. A zsugoriak maguknál rejtik és gyönyörködnek abban. Azonban mi a pénz az egészséggel szemben? Egészség és életkedv sokkal fontosabb mindenkire nézve, mint a pénz. Triner Keserü Bor az a gyógyszer, amt Önt jó egészségben tartja. Megvédi Önt az étvágytalanság, dugulás, bélszelek, fejfájás, idegesség, álmatlanság és más hasonló baj ellen, melyek a gyomor rendetlenségeiből erednek. Az Ön gyógyszerészének vagy drugstórosának raktára van a Triner Keserü Borból, ha nincs, irjon Joseph Triner Company, Chicago, Ill. cimére. Ha az ösz reumás vagy ideges fájdalmat okoz Önnek, szabaduljon meg attól gyorsan a Triner's Liniment használata utján.

INGYEN MAGYAR KÖNYVECSKE

ALLAMI SZABADALMAT szerzek jó eszméire. Mindennemű szabadalmi ügyben forduljon hozzám bizalommal. Jöjjön személyesen, vagy küldje találmánya egyszerü rajzát vagy mintáját tanácsért. Cim:
ZOLTAN H. POLACHEK
Reg. Patent Attorney — Consulting Engineer
70 Wall St., New York

Irjon még ma!

THE BIGGEST BARGAIN IN THE WORLD
MEN A $50.00 ALL WOOL SUIT TAILORED TO MEASURE FOR ONLY $4.-

$1000.00 jutalom
bárkinek, ha be bizonyitja, hogy e hirdetésben foglaltak nem felelnek meg a valóságnak!

Itt van az Ön alkalma!
Vásárolhat közvetlenül a gyárostól egy finom tiszta gyapju $50 ért. ruhát. Mérték után, kézzel szabott, utolsó divat. $4.00

Ne küldjön pénzt. Irjon a mi Special ajánlatunkért. Garantáljuk, hogy meg lesz elégedve és ruha jól fog állni Önnek.

Urak! -SPECIAL OFFER- Hölgyek!
$10 értékü TISZTA SELYEM HARISNYA csak $1.00

6 pár könnyü vagy nehéz divatos női selyem harisnya $10 értékü csak
$1.00
Garantált legfinomabb minőség.

12 pár könnyü v. nehéz tiszta selyem férfi harisnya $10 ért. csak
$1.00
Ne küldjön pénzt. Irjon részletekért.

THE ALHED SALES CO., 150 Nassau St., New York, N. Y.

A Bordens Eagle tej nem uj baby táplálék. Az anyák már hatvanhét év óta használják.

Olyan anyák, akiket ugyancsak Bordens Eagle tejen neveltek fel, ma saját babyjeiket táplálják vele.

Ha ezt a hirdetést beküldi a The Borden Company, Borden Building, New York, cimére, saját anyanyelvén fog kapni utasitást, hogyan táplálja babyjét Eagle tejjel.

6

OWEN'S COMMERCIAL STUDIO
312½ NINTH STREET,
HUNTINGTON, W. VA.

A legszebb fényképeket készitjük a legolcsóbb áron.

Fényképeket keretezünk gyönyörü kivitelben.

— Fénképnagyitások. —

Kodak felvételeit dolgozzuk.

GYERMEK JÓLÉTI OSZTÁLY
AZ ANYÁK ÉS GYERMEKEIK EGÉSZSÉGÉNEK GONDOZÁSÁRA

E házban hétről-hétre oly kérdéseket fogunk felvetni, melyek érdekesek és értékesek a várandós anyának és fiatal gyermekek anyáinak.
A csecsemő gondozása és táplálása életbevágó kérdés az otthonra és a nemzetre, és azt hiszszük oly kérdés, melyet szabadon és őszintén kell tárgyalnunk rendes időközökben.

147-IK CIKK.

A helyes fürdetés és öltöztetés fontos.

A bébiket naponként kell fürdetni, hacsak az orvos nem rendeli másként. A reggel a legjobb idő a fürdetésre (etetés előtt), ámbár lehet este is csinálni, ha igy kényelmesebb. A bébit etetés után legalább egy óráig nem szabad fürdetni, se közvetlenül a szabadba való kivitele előtt.

Mielőtt a köldök beheggedt, csak spongyával szabad fürószteni. Később egy kis kádban adhatjuk neki a furdőt. A kádat amiben furösszük, előbb felmelegitjük az által, hogy beontjük a forró vizet, azután ontjuk bele a hideg vizet, mig a kellő melegséget megkapjuk. A viz melegsége, melyben a bébi fürdőjét veszi, lehetőleg közelitse meg a bébi testének hőmérsékletét ami 98-100 fok Fahrenheit körül szokott lenni.

Tanácsos egy fürdő-hőmérőt használni. Ez nem kerül sokba es valóban szükséges, ha pontosak akarunk lenni. Ha azonban nincs ilyen hőmérő, akkor az anya próbálja ki a viz hőmérsékletét a könyökével. Ha a vizet kellőképen melegnek érzi a karjának, akkor ez a helyes hőmérséklet. Sose öntsünk forró vizet hozzá, mikor a kicsi a kádban van, mert ez veszélyes a kicsi érzékeny bőrére.

Mielőtt levetközteti a bébit, győződjön meg előbb, hogy minden készen van-e. Törülközők, szappan, hintőpuder legyen minden kéznél. A szappan legyen a legtisztább, ami csak kapható, fehér és szagtalan. Igen kevés szappan szükséges, de fontos, hogy a bébit teljesen törüljük le, hogy egy csepp szappan se maradjon rajta. Az anya keze legyen tiszta és előbb vizsgálja meg ruháját, hogy nincs-e benne tü, ami megkarcolná a bébit.

Fürdetéskor először a bébi fejét és fejbőrét tisztitsuk meg. Vigyázni kell, hogy szappan vagy szappanos viz ne menjen a kicsi szemébe. Egy tiszta, összehajtogatott törülköző megvédi szemét, mialatt fejét mossuk.

Habozzuk be fejét és fejbőrét teljesen, azután törüljük szárazra gyorsan. Azután az egész testéről törüljük le a szappant. Szaritsuk meg meleg, tiszta törülközővel, inkább tapogatva, mint dörzsölve. Ha a bébit teljesen megszáritottuk, alkalmazzunk kevés pudert. Tiszta hintő pudert szórjunk a bőr gyengébb, izzadó részeire, a karok alatt és a lábacskák között, hogy a feldörzsöléstől megóvjuk.

Mustárfürdőt kell használni idegesség és álmatlanság esetén. A fürdő ugy készitendő, hogy egy kanál mustárt vegyitünk 6 gallon meleg vizbe. A gyermek 2 vagy 3 percig maradjon a vizben és miután kiemelte és ledörzsölte, tegye ágyba azonnal. Ez a módszer többnyire azonnali friss alvást eredményes. A mustárfürdő nem tanácsos meleg időben, hacsak az orvos nem javasolja.

A rosszul tápláltság veszélyes jeleire ügyeljen.

A legtöbb rosszul táplált gyermek szüleinek nincsen róla fogalma, hogy gyermekeik ennek a vészelyes állapotnak az áldozatai. Tudja-e, hogy az iskolásgyermekek egy harmada rosszul táplált és nincsen meg a kellő testsulyuk anélkül hogy ezt szüleik tudnák? A rossz tápláltság alattomos módon dolgozik. A kellő táplálék hiánya aláaknázhatja az egész szervezetet és oly fokozatosan halad, hogy az anyák azonnal nem is veszik észre, hogy mit kockáztattak.

Tartsa gyermekét biztonságban, ugy hogy Borden's Eagle tejet ad mindennapi étrendjéhez. A legutolsó tudományos kisérletek, melyeket az iskolás gyermekek körében tartottak, megmutatták, hogy az Eagle tej a rossz táplálkozás ellen igen hatásos.

Olvassa el figyelmesen minden héten ezeket a cikkeket és őrizze meg, hogy jövőben használhassa.

Nincs hozzá hasonló jobb szer, amely azt az eredményt nyujtaná gyors bedörzsölés által, mint a régi jó
Pain-Expeller
Amint a hülés első tünetei mutatkoznak, ugy csak ezen kiváló háztartásbeli segitőszert vegye igénybe és el fogja kerülni a komplikációkat. Kapható 35 és 70 centért minden drug store-ban. Vigyázzon a Horgony védjegyre.
F. AD. RICHTER & CO.
Berry & South 5th Sts.
Brooklyn, N. Y.

MOST VAN AZ
ŐSZI ÉS TÉLI RUHÁK
ÉS FELSŐ KABÁTOK
BEVÁSÁRLÁSI IDEJE!

Igen, most tessék beszerezni őszi és téli ruha, felső kabát szükségletét, a mig nem késő. Az időjárás nagyon szeszélyes, egyik nap esik, másik nap hideg van, ha nincs jó melegen felöltözve, Ön könnyen meghülhet. Köhögni fog, vagy még sulyosabb betegséget kaphat, aminek gyógyitása aztán nagyon költséges lehet.

Az Oxley-Boone Co. üzlete óriási választékot tart a legdivatosabb és legjobb minőségü őszi és téli ruhákból, gyönyörü felső kabátokból, férfiak és fiuk részére. Ruháink mind a legjobb anyagokból készültek és a legdivatosabb szabásuak. Himlerville és vidékén a legjobban öltözött emberek mind nálunk vásárolják be évek óta ruha szükségleteiket. Vásároljon Ön is egyszer nálunk, bizonyosak vagyunk benne, hogy aztán Ön állandó vevőnk lesz. A legdivatosabb szinben készültek a ruhák, kék, barna és szürke szinekben és áruk

$30. $35. $40.

Oxley Boone Co.
420 NINTH STREET,
HUNTINGTON, W. VA.

OKTÓBER 17-ÉN JELENT MEG
Himler Márton Hetilapja
ELSŐ SZÁMA.

Ez az ujság minden hét szombatján jut el az olvasóhoz és előfizetési ára egy évre két dollár.

Ez az ujság nem egy csoport embernek a lapja lesz.

Minden Amerikában élő magyar ember megtalálhatja benne azokat a közleményeket, amelyek érdeklik; mert olyan kérdésekkel fog ez a lap foglalkozni, amelyek belevágnak mindannyiunk kenyerébe, életébe.

HIMLER MÁRTON HETILAPJA

neve az ujságomnak. Azért ez, mert ebből az elnevezésből látni fogják a lap programját Amerika magyarjai.

Látniok kell ebből az elnevezésből, hogy milyen lesz a lap politikája és iránya, hogy milyen lesz annak szókimondása és hogy milyen érdekes lesz az ujság általában.

A lapot leginkább magam irom s nem rejtek semmit soha a véka alá.

Lesz azonban benne egy "SZABAD FÓRUM", ahol minden irni tudó ember megirhatja mindazt, amit meg akar majd irni. Akár egyezik az az én véleményemmel, akár ellenkezik.

Az első számból kérhet mutatványszámot és megnézheti, hogy érdekli-e Önt ez az ujság.

A Himler Márton Hetilapjának legközelebbi számai a következő érdekes irásokat fogják tartalmazni:

UJ ISTEN KÉSZÜL
BUJDOSÓ MAGYAROK
A BETEGSEGÉLYEZÉS PROBLÉMÁI A MAGYAR EGYLETEKBEN
GYILKOS HÁBORU KÉSZÜL ÁZSIÁBAN

Himler Márton Hetilapja érdekes regény közlését kezdi meg pár hét mulva. Szentimrey Mártha egy szenzációs regényt irt az amerikai magyarok életéből. Soha hasonló könyv még nem jelent meg sem itt, sem az óhazában magyar nyelven.

"KÖNNYELMÜ SZERETŐK"

a regény cime és a tartalma igaz éles világitást vet életünk elárnyékolt oldalaira.

Kétségtelen, hogy Szentimrey Mártha ma az amerikai magyarság legkedveltebb irója, de e regény közlése után a két ország magyar irodalmában a legelsők közé fog kerülni regényével.

Ha azt hiszi, hogy érdekelni fogja ez az ujság, ugy küldje be a két dollárt az alábbi cimre. Ha nem hiszi, próbálja meg, kérjen az első számból egy példányt, amit ingyen küldök.

Leveleket igy tessék cimezni:

HIMLER MÁRTON HETILAPJA
HIMLERVILLE, KY.

McNEELY FURNITURE CO.
MAN, W. VA.
Ha Ön kitünő minőségü BUTOROKAT akar vásárolni, akkor keressen fel bennünket.
NÁLUNK SZEREZHETI BE A KÖRNYÉKEN A LEGOLCSÓBBAN BUTOR SZÜKSÉGLETÉT.
Ne menjen más városba vásárolni, mikor helyben is beszerezheti, amire szüksége van.
Óriási választék mindenféle házberendezési tárgyakból.

Tiz Másodperc
elégséges ahhoz, hogy élesre legyen fenve a borotva pengéje, ha Ön a Valet AutoStrop borotvát használja, az egyetlen borotva, mely saját pengéit feni. Próbálja meg a
Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
—$1-TÓL $25-IG

SZINIELŐADÁSOKRA
TÁNCMULATSÁGOKRA, BÁLOKRA
MEGHIVÓKAT
PLAKÁTOKAT, BELÉPŐJEGYEKET
ÉS LUNCH-TICKETEKET
LEVÉLPAPIROKAT, EGYLETI
ALAPSZABÁLYOKAT ÉS
BÁRMILYEN MÁS NYOMTATVÁNYOKAT SZÉP KIVITELBEN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT
A Magyar Bányászlap Nyomdája
HIMLERVILLE KENTUCKY

MEGSZÜNT A RABMUNKA A BELLE ELLEN BÁNYÁBAN

Most saját bányában dolgoztatja Alabama állam a rabokat. A rabbányászok alig kapnak valamit erős munkájukért.

A Bessemer Coal, Iron & Land Company tulajdonát képezi a Belle Ellen bánya Alabamában. A társaságnak szerződése volt Alabama állammal, hogy a bányában elítélt rabokat dolgoztathat, akiket az állami fogházból olcsó pénzért engedtek át neki.

Az alabamai rabbányászokról már sok szó esett. Ezeknek a szerencsétlen embereknek a munkaerejével üzérkedett ez a társaság és a szerződés az állammal idén augusztus 31-én lejárt.

A szerződés lejárta előtt a társaság továbbra is biztosítani akarta az olcsó munkaerőt, azonban Alabama állam, melynek saját kezelésében is vannak bányái, nem ujitotta meg a szerződést.

A társaság bányájából ennélfogva kivonultak a rabbányászok, akiknek helyét máris szer zodtetett bányászok foglalták el.

A Belle Ellen bányában tehát megszünt a középkori rabszolgaságnak az a burkolt formája, amit a rabbányászok munkája jelentett. Sajnos, azok a rabbányászok akik ottan dolgoztak, csak helyet cseréltek, mert Alabama államnak, mint fentebb említettük, vannak bányái, a hol most saját maga részére dolgoztatja a szerencsétlen foglyokat.

Flat Top, Banner, Aldrich és Wegra bányákban dolgoznak a többi rabbányászok, akiket az állam nem akar rettentő helyzetükből kiszabaditani, mert hiszen a rabok munkája teljesen ingyenes és emellett tőlük a leg nagyobb teljesitményt követelik meg, hiszen börtönőrök felügyelete mellett, láncczal kezükön és lábukon, dolgoznak szakadatlanul, akik munkaközben még egy kis pihenőt sem engedélyeznek.

Pár év előtt a lehetetlen viszonyok folytán fel is lázadtak ezek a rabmunkára kényszerített szerencsétlen bajtársak, akkor azonban levertek őket. A lázadás reájuk terelte az ország figyelmét és ennek folytán egy kis könnyitést tettek a sorsukon.

A szervezett bányászok, valamint a többi munkásszervezetek is, már kezdetől fogva küzdenek a rabokkal való bánya munka ellen.

Beadványokban, röpiratokban hivta és hivja fel a figyelmet ezeknek a szerencsétleneknek a nehéz sorsára, azonban hiába küzdött eddig, mert a kisebb könnyitésektől eltekintve, sorukban nem állt be változás és Alabama görcsösen ragaszkodik a rabbányászok rendszeréhez.

Hiába hivta fel az illetékesek figyelmét arra, hogy a rabmunka nem más, mint közönséges rabszolgaság, melyet ebben az országban már régen eltöröltek és melyet ebben az országban törvény tilt, a rabokkal való üzérkedés még egyre tart Alabamában.

A rabmunka most megszünt a Belle Ellen bányában, de csak azért, mert Alabama előnyösebbnek tartja, ha saját maga használja ki a rabok ingyen munkáját.

A közönségnek kellene erőszakosan követelni, hogy szakitsanak egyszer s mindenkorra ezzel a rendszerrel, mely szégyene a civilizációnak, szégyene Alabamának és szégyene Amerikának.

Akármennyi hasznot is hoz a rabok bányamunkája Alabamának, már itt van a legfőbb ideje annak, hogy teljesen megszünjenek ezt a rendszert és ne engedjék meg sem Alabamában, sem sehol az Egyesült Államok területén, hogy akár egyszer, akár intézmények a rabokkal üzérkedjenek.

A bünösöket meg kell büntetni, de a büntetésnek nem szabad az emberiség határán tul menni és modern korban azt kell törekedni, hogy a börtönökből kiszabadult ember akarjon is, tudjon is a társadalom hasznára válni.

195 BÁNYÁSZT GYILKOLT MEG A BÁNYA AUGUSZTUSBAN

Az Egyesült Államokban augusztus hónap szénterme lésérol most tettek közé jelentést, a melyből m e g t u d j u k, hogy augusztus hónapban 196 bajtársunk esett ismét hivatásának áldozatául.

Augusztus hónapban kitermeltek ebben az országban 53,765,000 tonna szenet, amiből következik, hogy minden millió tonna kitermelt szénre 3.63 bajtársunk halála esik, mely több mint az előző hónap szencsétlenségi a r á n y s z á m a, mely 3.45 volt, viszont kevesebb a tavalyi augusztusinál, mely 4.07 volt.

Az ország keményszénbányáiban elpusztult 46 bajtársunk szerencsétlenség folytán, mig a puhaszénbányákban 149, tehát összesen a kétféle szénternelésénél 195.

Kitermeltek augusztusban 8,582,000 tonnát, igy minden millió tonna kitermelt keményszénre 5.18 halálos szerencsétlenség esik, szemben a tavalyi augusztusi szerencsétlenségi arányszámmal, mely 5.36 volt, vagy a tiz évi augusztusi átlagos arányszámmal, mely 5.83.

A puhaszénbányákban kitermeltek 44,883,000 tonna szenet és igy a puhaszéntermelés szerencsétlenségi a r á n y s z á m a 3.32, szemben a tavalyi augusztusi aránnyal, mely 3.82 volt, vagy a tiz évi augusztusi arányszámmal, mely 3.90.

Az első nyolc hónapban 1926-ben 1,461 bányász halt meg bányaszerencsétlenség f o l y t á n, szemben a tavalyi első nyolc hónap 1,661 halálos szerencsétlenségével. Az első nyolc hónapban tehát idén 200-zal kevesebb bajtársunk pusztult el bányásze rencsétlenség által.

Idén az első nyolc hónapban kitermeltek az ország keményszénbányáiban 381,840,000 tonna szenet, szemben a tavalyi 363,520,000 tonnával az elmult év első nyolc hónapjában.

Minden millió tonna szénre tehát idén az első nyolc hónapban 3.83 halálos szerencsétlenség jut, szemben a tavalyi első nyolc hónapi 4.57 halálozási arányszámmal. Idén tehát az első nyolc hónapban 16 százalékkal kedvezőbb a szerencsétlenségi arányszám mint tavaly volt.

Ha a keményszéntermelést tekintjük, ugy idén az első nyolc hónapban kitermeltek összesen 62,489,000 tonna keményszenet, melynek minden millió tonnájára 6.11 halálos szerencsétlenség esett, ezzel szemben tavaly az első nyolc hónapban kitermeltek 59,247,000 tonna keményszenet, s a halálozási arány tavaly ennél 5.67 volt.

A keményszénbányák halálozási arányszáma tehát idén az első nyolc hónapban 8 százalékkal rosszabbodott.

A puhaszénbányákban idén az első nyolc hónapban kitermeltek 319,351,000 tonna szenet, melynek minden millió tonnájára 3.38 halálos szerencsétlenség esett. Tavaly az első nyolc hónapban kitermeltek 304,273,000 tonna puhaszenet, melynél minden millió tonnára 4.35 halálos szerencsétlenség történt.

Ha a szerencsétlenségek okát tekintjük, ugy augusztus hónapban tetőszakadás és lejárókő által előállt halálos szerencsétlenségek 118 bajtársunk életét oltották ki, tehát az összes szerencsétlenségek majdnem 60 százalékát.

Bányakárék és vasuti kocsik elgázoltak 21 bányászt, gáz és szénporrobbanás megölt 18 bányászt, belövésnél lőporrobbanás meggyilkolt 9 bányászt, gáz mérgezés megölt a bányában 1 bányászt, mula agyonrugott 1 bányászt, villanyáram megölt 4 bányászt és a többi különféle szerencsétlenségeknek lett áldozata, akik közül kettő a felvonóban járt szerencsétlenül.

Amig a tavalyi augusztusi statisztikával szemben minden más szerencsétlenségi ok folytán bekövetkezett halálos szerencsétlenség idén augusztusban kedvezőbb adatokat mutat ki, addig egyedül a lejárókő és tetőszakadás által okozott adatok 50 százalék emelkedést mutatnak, mert tavaly ez utóbbi ok folytán mindössze 76 bajtársunk vesztette el életét, augusztusban, mellyel szemben idén 118, tehát a tavalyi adat több mint 50 százaléka.

Két okra vezethető vissza a szerencsétlenségi arány megromlása. Egyik ok a bányászok nagyobb vigyázatlansága, ami a rossz kereseti viszonyoknak tulajdonitható. A bányászok pár napot dolgoznak egyre-másra hetenkint és akkor az alatt a pár nap alatt hajrá munkát végeznek és nem törődnek a veszéllyel sem, csak mennél többet ladoljanak és elmulasszák a szükséges elővigyázati intézkedéseket.

A másik ok a bányákban van. A társaságok nem gondoskodnak eléggé, hogy a veszélyes pontok kellőképen legyenek posztolva nem elég sürün alkalmazzák a támaszfákat. A nagy sullyal ránehezedő tetőzetet nem tudják megtartani a bányafák, leszakadnak és az alatta lévő bányászt agyonütik.

Változtatni kell ezen mindkét oldalon, mert különben még jobban megnövekszik a bányaszerencsétlenségek ezen faja.

—o—

AZ ANYAI SZIV.

Mit mond Mrs. Pap, özvegy magyar asszony, ki Vivian, W. Va.-ban lakik.

— Az én kislányom egy nyomorék gyerek volt születésétől kezdve. Lábait egyáltalán nem tudta használni.

Most, hála Istennek, mióta a Huntingtoni Childrens Hospitalba vittem és a kórház főorvosa Dr. Arthur Jones orvos urat épen ezért minden magyar testvéremnek ajánlom. (hird)

SZTRÁJK POMEROY BENDEN

A Brocasia Chemical Co. Gallipolis, Ohioban lévő bányájában sztrájkba mentek a bányászok.

A társaság minden ok nélkül egy bányászt elbocsátott a szolgálatából és a bányászok azt követelték, hogy az illetőt vegyék vissza munkára. Miután a társaság ezt megtagadta, a bányászok sztrájkba mentek.

A Pomeroy Bend területben ez volt az utolsó bánya, amely még dolgozott és azt hiszik, a bányász elbocsátása csak ürügy volt arra, hogy a bányában a sztrájkot kiterőszakolják és igy a bányászokat okolhassák az üzem beszüntetése miatt.

KANÁRI MADARAK A BÁNYÁKBAN

A bányákban a monoxide gáz megállapitásánál a legbiztosabb módszernek az bizonyult, hogy kanári madarakat vittek be a bányába.

A kanári madár ugyanis rendkivül érzékeny és a legkisebb veszély fellépése esetén a mada rak elpusztulásából azonnal észre lehet venni a veszélyt.

A monoxide ugyanis alattomos ellensége a bányásznak, teljesen észrevétlenül tör rá és a bányász maga sem veszi észre mint kábul lassan el, hagyja el ereje és végül önkivületlen roskad le és ily állapotban éri el a halál, mely kikerülhetetlen. A monoxide ugyanis a vérben elfoglalja az oxigén helyét és attól az ember testében a vér lassan megalszik. Ettől lesz bágyadt, kábult a bányász, akinek vérkeringése fokozatosan megszünik, míg végül beáll a halál. És mindez oly észrevétlenül történik, hogy a bányász nem is sejti, tudatára sem ébred annak, hogy elérte őt a végzete.

A régebbi időkben fehér egereket használtak erre a célra a bányákban. A fehér egerek azonban nem voltak olyan alkalmasak erre a célra, mert az egéren nehezen és csak megfigyeléssel lehetett észrevenni, hogy megdöglött.

A kanári madárnál más a helyzet. A kanári madár egy fa ágon ül és ha eléri őt a monoxide, akkor lehull onnan és igy azonnal látható, hogy az állatnak baja van. Az egér alant futkároz vagy elbujik, tehát korántsem szemléltetí ugy a bajt, mint a kanári madár.

A legtöbb bányánál maga a társaság tenyészti a kanári madarakat, melyek már sok bányász életét mentették meg.

Azokban a bányákban, ahol a monoxide gáz nagyobb mennyiségben szokott képződni, illetve előtörni, mindenütt tartanak kanári madarakat.

GEORGIÁBAN IS VAN EGY SZÉNBÁNYA.

Georgia államban is található szén mintegy 170 négyzet mérföldnyi területen. Ennek dacára azonban Georgiának mindössze egy bányája van a Durham Coal and Coke Company a Lookout Mountain megyében.ahonnan annyi szenet lehetne kitermelni, hogy a mostani fogyasztást alapul véve, kétszáz esztendőig elég szenet szolgáltatna Georgiának.

A szénmezők Dade, Walton és Chattooga megyékben a Sand, Lookout és Pigeon hegyvidéken vannak és csatlakoznak a Coosa és Warrior szénmezőkhöz Alabamában.

Georgia egész szénterülete mintegy 933,000,000 tonna szenet tartalmazott, amiből eddig csak 12,000,000 tonna szenet termeltek ki, mig 921,000,000 tonna szén még mindig kiaknázásra vár.

A georgiai szén jó minőségű barmadkori puhaszén.

RÁSZAKADT A TETŐZET.

J. H. Reilman bányász Beckemeyer, Illinoisban a tetőzet alátámasztásával volt elfoglalva.

Az egyik oszlop eldőlt és a tetőzet egy része Reilmanra omlott, akit a hatalmas nyomás menten megölt.

INGYEN!
5 Tube Radio készlet
INGYEN!
Küldjön megelmezett, felbélyegzett borítékot — a mi nagyszerű ajánlatunkért.
RADIOTEX CO.
296 Broadway
NEW YORK, N. Y.

OKeh Records
lemezgyár most készittetett uj magyar népdal felvételeket.
Vajda Frigyes
a kitünő és népszerü magyar népdalénekes, a new yorki Metropolitan Operaház tagja a legujabb népdalokat énekli:
"Katyi Te..."
"Muskátlis kis ablakomat..."
"De jó volna mindent-mindent elfeledni"
"Rég szakadt fel a szivemből"
"Szeretnék májusi éjszakákon"
"Szeretem a két szép szemed"
"Fölmegyek az Ur Istenhez"
"Csak még egyszer haza tudnék menni"
EZT A 8 CSODASZÉP DALT ÉNEKELTE BE VAJDA FRIGYES ÉS MOST KERÜLTEK FORGALOMBA.
Ezek a lemezek kitünően sikerültek és biztosan nagy népszerüségre tesznek szert.
AZ ÖSSZES MAGYAR FELVÉTELEK KAPHATÓK NÁLUNK.
Angol lemezek is óriási választékban vannak.
OKeh
LEMEZEK A LEGJOBBAK, AZ ÉNEKES HANGJÁT LEGTISZTÁBBAN ADJÁK VISSZA.
Kérjen árjegyzéket.
B. & L. Furniture Co.
WILLIAMSON, W. VA.

A Magyar Bányászlap
az amerikai magyar bányászok egyetlen lapja, melyből megtudhatja HOL MEGY JÓL A MUNKA, HOL KERESNEK BÁNYÁSZOKAT.

A Magyar Bányászlap
minden dolgában tanáccsal szolgál, minden ügyét díjmentesen elintézi. A szolgálatokért soha senkitől egy centet se fogadtunk el és nem is fogunk elfogadni.
Semmi egyebet sem kérünk ezért, minthogy ha lejárt előfizetése és dolgozik, ujitsa meg előfizetését és ha lehet
SZEREZZEN UJ HIVEKET LAPUNKNAK
Ha Ön szerez lapunkra uj előfizetőket, azért ajándékban részesitjük, melyről bővebbet az 1. oldalon megjelenő hirdetésünkben találhat

A Magyar Bányászlap
előfizetési ára egy évre 2 dollár. Jugoszláviába, Romániába, Burgerlandba 3 dollár. (Magyarország területéről ezidőszerint ki van tiltva a Bányászlap.)
Cim:
Magyar Bányászlap
Himlerville, Kentucky

IMPERFECT IN ORIGINAL

Óhazai mesék....

BÁNYÁSZOK ÁRVÁI.

Irta: SZENTIMREI MÁRTHA.

(Folytatás.)

De feljött. Megvilágitotta rövid időre a bánya környékét mely kihaltnak látszott a munkába siető emberek nélkül. Aztán megint eltakarták a fellegek, az esős évad fellegei, melyek mint vigasztalhatatlan özvegyek, alig hogy pillanatra elhagyják a sirást, megint ujra kezdik. A super, a manager arca is borus volt. A sztrájk megkettőzte felelősségüket és gondjaikat. A bányaőröket szigoru utasitásokkal látták el.

— Ügyelni, éjjel-nappal lankadatlanul! És erély, a legnagyobb erély! Mert ha az elégedetlenek vérszemet kapnak, nem lehet tudni, mire vetemednek!

Ballának a bányaőrök közt is volt egy embere. Óriási, széles vállu, kenderhaju, rózsásképü legény. Öklével tán le tudott volna ütni egy bikát, de békés természetü volt, mint a legtöbb nagyerejü ember. És mindig mosolygott. A manager igen kedvelte. És Péter megbizható is volt, csak éppen a pálinkát nagyon szerette, mint minden muszi. És ha nem juthatott másként hozzá, elfogadta azt a bolsi bányászoktól is. Etel hordta neki a "tejet". Teázni is eljött egyszer-másszor s megtörtént, hogy Ádám megharagudott rá s perelt Ballával s Etellel.

— Az áldóját annak a muszka bivalynak, nékem ide többet ne hijjátok! Mit vigyorgott az folyton rád, Etel?

— Féltékeny vagy? — kacagott Etel. Ohó, ahhoz nincs jussod! Én bolsi nő vagyok, azé akit akarok s ameddig akarom!

Balla látta, hogy Ádám szemei vérben forognak s ezért megnyugtatóan vállára tette kezét.

— Elvtárs, ne feledd, hogy minden a nagy cél szolgálatában történik! Kemekre minden foglalkozásu emberek közt szükségünk van. Különben ez a Péter a super gyermekeinek vén néger dadájára is ugy vigyorog, mint Etelre, mert neki az szokása.

Ádám hát, kénytelen, kelletlen türte Péter látogatásait, annyival inkább, mert a közös otthonban Ballának ugyanolyan jogai voltak, mint neki.

Hát ez a Péter meg is sugta Ballának, hogy ne igen feszitsék a hurt, mert a társaság inkább sztrájktörőket hozat, csakhogy a bérlevágást keresztül vigye.

— Kitartunk minden körülmények közt! — adta ki Balla a jelszót. Mellettünk lesz a sajtó-akció. Válasszátok meg elvtársak a "sztrájk-bizottságot" saját kebeletekből, hogy azok tárgyaljanak a társasággal, mert a Union vezetői mind árulók, a bányabárók bérencei, akik azt követelnék, hogy éhbérek mellett álljatok vissza munkába.

Az elvtársak meg is választották titkos éjjeli gyülésükön a sztrájk-bizottságot. Természetesen Balla volt az elnöke, de beválasztották Fütyüt is. Titkon Rábolt is szeretett volna szerephez jutni a bizottságban, de őt mellőzték, idősebbek miatt.

A sztrájkbizottság, fontossága tudatában indult utnak. Csupa nagyszáju, készen arra, hogy jól oda mondogasson az uraknak, ha akármi lesz is!

Semmi se lett, — még annál is kevesebb.

" A társaság nem ismer semmiféle sztrájk bizottságot, tehát nem is tárgyal vele." Ezt adta tudtukra egy hivatalnok, amint harciasan a társaság irodája elé vonultak s tárgyalási szándékukat bejelentették. A következő pillanatban már be is csapódott orruk előtt az ajtó.

— Hallatlan! Meg fogom irni az Uj Előrének! — iparkodott megmenteni tekintélyét Balla, Fütyü pedig éktelenül káromkodott. A többi nagyszáju, akikben benne rekedt a szó, igen siralmasan festett. És mig ők eredménytelen utukból megtértek, a társaság már szállitotta Hotfieldre a sztrájktörőket. Az ország viszonyai felől tájékozatlan grinorokat és letört, éhes, rongyos embereket, akiknek minden mindegy, akikből a nyomor minden erkölcsi érzést kiölt, nem csak a bajtársi összetartást.

Ezeket az embereket el kellett a bánya vezetőségének helyeznie s mivel Hotfielden akkor üres bányászházak nem voltak, elkezdődött a sztrájkolók kilakoltatása, amit a bányaőrök a legkiméletlenebbül hajtottak végre. Az ártatlan gyermekmosolyu Péter ugy dobálta ki társaival a bányászok holmiját és családját a szakadatlanul zuhogó esőbe, mintha az csak valami farsangi tréfa lenne. Hogy az egyik helyen himlős gyermekéért könyörgött az anya? A másik házban meg utolsó óráit élte egy aggastyán?

— Hja, lelkeim, arra akkor kellett volna gondolni, mikor a sztrájkot elhatározták az emberek, könyörögtek vóna azoknak... mi semmiről se tehetünk, nekünk parancsolnak, — vonogatták vállukat a bányaőrök. És vitték ki a forrótestü himlős gyermek bölcsőjét és a hörgő aggastyán ágyát a zuhogó esőbe.

"Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat", — super, manager, bányaőrök mind ismerték ezt a nagy parancsolatot, mely oly ünnepélyes szépen hangzik a tanitó vagy a pap ajkairól. De ki birja megtartani, mikor saját kenyere forog kockán?

A bolsikkal cimboráló Péter is csak annyit tehetett bányaőri minőségében, hogy a kilakoltatást nem az elvtársaknál kezdte meg. A hosszu orral visszaérkező "sztrájkbizottság" megdöbbenve értesült a bányászok kilakoltatásáról. De nem az volt most első dolguk, hogy a felizgatott embereket lecsillapitsák. Nosza, szétfutottak. Most az sürgősebb volt, hogy sátorfelszerelést szerezzen, aki tud, nehogy minden holmijuk pocsékká ázzon.

Balla, akinél mindig volt elegendő pénz, vett is mindjárt sátrat a cukrásztól s avval együtt állitott be a közös otthonba.

— Nem sikerült a megegyezés. A bányabárók sztrájktörőkkel próbálkoznak. No, lesz gondunk rá, hogy megunják... addig mi a hegyek közt fogunk táborozni. Itt is a sátrunk!

— Fog a fene! — förmedt rá Etel mérgesen. Nem vagyok bolond, hogy ilyen időben sátorban szerencsétlenkedjek!

— Hát hol? — vigyorgott Balla.

— Maga meg Ádám mehetnek felőlem, a merre látnak. Én bekéredzkedek a szabóékhoz, azokat nem bántják.

Balla most Ádámra vigyorgott, mintha Etel valami jó tréfájára figyelmeztetné. De Ádám nem nevetett. Szép arca merev és sápadt volt. A látszólagos nyugalom alatt szenvedélyes lelkében nagy vihar tombolt a sztrájk kimondása óta. Tágranyilt szeme mintha most fedezte volna fel Amerikát. Otthon azt hallotta, hogy itt nincsenek urak, ember és ember egyenlő. És mégis... Magyarországon grófok se bánnak oly pogányul zsellérjeikkel, mint itt a pénzes misterek a dolgozó misterekkel. Nem emlékezett olyanra, hogy Tóbányán a bányászcsaládokat kihajigálták volna, pedig ütött ki sztrájk ott is. Olyankor pár embert elfogtak, meg is pofoztak a csendőrök, de asszonyokon, gyermekeken senki se állt bosszut. A tóbányai urakat most már nem vélte oly gonoszoknak Ádám, mint azelőtt.

Etel szavai meg ugy hatottak rá most, mintha kést forgattak volna meg benne. A párja volt ez a nő. És most a párja nem akar mellette maradni, máshová huzódik az első kellemetlenség elől? Idáig szerették egymást mohón... annak már vége? Pedig hány bányászfeleség szenved most vértanuságot olyan ember mellett, aki rosszul bánik vele s aki durva csizmasarokkal régen összetiporta lelkében a szeretet gyöngéd virágait. Csakhogy azok hites feleségek, akik nek eszükbe jut az esküjük. Ádámot fojtogatta a felháborodás, de egy szót se szólt Etelnek. Nem akarta hallani jól ismert válaszát.

— Én bolsevista nő vagyok s csak addig a tied, ameddig akarom!

Hogy mit jelentenek ezek a szavak, csak most értette meg a legény, mikor — talán csak pár éjszakára — válni készült tőle. Pedig azt megkérdezhette volna Eteltől, hogy a bolsi nő igy veszi-e ki részét a férfiak munkájából? De, hogy elvtársnői kötelességeire figyelmeztesse, arra szerelmi dühében nem is gondolt.

— Pakoljunk, Ádám, — veregetett vállára Balla. Hogy méltósággal távozzunk, mielőtt arra felszólitanának.

— Már itt jön Péter... felelte Etel.

Az óriás muszka rájuk nyitott, mosolygott s fojtott szóval beszélt.

— Fiuk, nektek is távoznotok kell... szigoru parancs van. Sajnállak benneteket. Ne vigyétek magatokkal csak a legszükségesebbet. Annyit tehetek, hogy ide nem telepitek be senkit. Azt fogom mondani, hogy ez a ház nekem kell. Itt fogok aludni és őrzöm a holmitokat, nehogy tönkre ázzon.

— Az bizony jó lesz.

Balla megköszönte Péter szivességét és kifejezte abbeli reményét, hogy a sztrájk nem fog sokáig tartani. Etel az ablakhoz fordulva cigarettázott, mintha őt az egész dolog nem érdekelné. Hát künn volt is látnivaló: a zuhogó esőben mint a sátoros cigányok vonultak ki bányászcsaládok a plézről, az esőtől szinte füstölgő, legkevésbbé se barátságosan hivogató hegyek közzé.

Nemsokára arra vették utjukat Balla is, meg Rábolt is. Huzták-vonták sátrukat, fel a csuszamlós hegyoldalon. Néhány óriási fa védelmet nyujtó ágai alá állitották fel. Aztán lucskosan, mintha most halászták volna ki őket a tengerből, tértek vissza a plézre főzőedényekért, meg más, legszükségesebb holmijukért. Jó, hogy nem kell mindenüket felcipelni... majd vigyáz rá Péter.

Etel éppen kávét melegitett magának ozsonnára, mikor rányitottak.

— Mink is kérünk, — vigyorgott Balla. Jól fog esni egy kis meleg, mer ma nehezen lesz egyikünknek is kedve az uj kovártélyon szakácskodni.

— Jut maguknak is, — felelte Etel. És tele töltött három nagy csuprot kávéval.

— Igyák meg.. nem tudom, mikor kávézunk megint igy együtt?...

— Hát csakugyan nem jösz velünk? — kérdezte Ádám s nem nyult a kávéhoz.

— Most nem.

— Hát mikor?

— Majd ha kedvem tartja... vótunk mán eleget együtt...

— Nekem még nem volt elég....

Ádám lobogó tekintetében, tompa hangjában benne volt még teljes hévvel izzó szerelme, az első válás fájdalma.

— Hagyd csak Etelt... avatkozott a vadházasok dolgába Balla. Ő tudja, mit csinál. Azért marad a plézen, hogy megkeseritse a sztrájktörők életét. Ugy-i, Etel?

— A keritésekhez, ahhó nagyon ért... mormogta Ádám.

Etel elnevette magát és a nyakába ugrott.

— Itt van... egy pár csók utravalónak az után szedjék össze, ami kell és haladjunk... maguk a táborba, én a szabóékhoz...

Egy darabig elkisérte az embereket, majd mikor bucsut vett tőlük, a szabóék felé indult. De nem tért be oda. Némi kerülővel visszament a közös lakásba.

Áruló elvtársak.

Három napig ugy szakadt az eső, mintha soha se akarna elállni. Amilyen kellemes kvártély a sátor nyári nagy hőségek alatt, oly kevéssé megfelelő az esős évszakban. Abba a sükitető zugásba, amit az esőcseppek verdesése a fák lombján véghez visz, a hegyek közt táborozó kilakoltatott bányászok káromkodása vegyült. Káromkodtak és imádkoztak a sátrak lakói mindenféle nyelven.

(Folytatása következik.)

THE CITIZEN BANK
OF WAR
WAR, WEST VIRGINIA

BANKUNK LEGSZILÁRDABB E VIDÉKEN.
BETÉTEK UTÁN FIZETÜNK 3 SZÁZALÉKOT.
PÉNZÉT FELMONDÁS NÉLKÜL BÁRMIKOR KIKAPHATJA.

Ne küldje pénzét idegen helyre, hanem helyezze el nálunk, ahol teljes biztonságban van.

ÉLES PENGE
minden borotválkozáshoz — egy borbély fenés — azt jelenti, hogy a penge nem "huz" és nem bántja az arcbőrt. Élesre fent pengéje van Önnek minden borotválkozáshoz, ha használja a
Valet Auto-Strop Razor
—Önmagát feni
—$1-TÓL $25-IG

LEVÁGTA A MENYASSZONYA ORRÁT, HOGY NE NÉZZEN MÁS FÉRFIAKRA.

Nyitrán Pozsonyi Ferenc 24 éves munkás megtámadta barátnőjét, a 22 éves Brudza Mária cselédleányt és mielőtt az meglepetéséből magához tért volna, balkezével megfogta a leány orrát, a jobb kezében tartott beretvával pedig lenyiszszantotta, ugy hogy az orrával együtt felső ajkát is levágta. A sikoltásra összeszaladt járókelőknek, akik az erősen vérző leányt látták, első gondjuk a merénylő férfi üldözése volt, a mi sikerült is: a merénylőt rövidesen átadták a szolgálattevő rendőrnek. Csak mikor a mentők a helyszinére érkeztek, kezdték a levágott orrot keresni. Meg is találták azt az utca porában.

Az eszméletlen leánnyal együtt bevitték a klinikára az orrot is, ahol azt azonnal fölvarrták régi helyére. Kétséges azonban, hogy az operáció sikeres lesz-e. A nyomozás megállapitotta, hogy a szerelmi dráma oka féltékenység. A férfi véleménye szerint a leány — a kinek komolyan udvarolt — kacér természetü volt és ezért többször megfenyegette, hogy levágja az orrát, hogy más férfiak ne nézzenek reá. Pozsonyi kihallgatásakor előadta, hogy nem készült a merényletre és tulajdonképen nem is tudja, hogy mit csinált. Beszélgetés közben megint kacérkodni látta a leányt és csak arra emlékezik, hogy vére az agyába szállt. Érdekes, hogy amikor a leány az operáció után magához tért, első szava ez volt:

— Most már el fog-e venni a Ferenc...

—o—

VÉRES TÁNCMULATSÁG.

Homorod biharmegyei községben táncmulatság volt, a melyen Indrics Miklós és Hangos Tódor egy leány miatt összevesztek. A veszekedésből verekedés támadt, amelynek hevében Indrics boxerével olyan hatalmas ütést mért Hangos fejére, hogy az eszméletlenül esett össze. Erre Hangos egész rokonsága Indricsnek támadt és csak a csendőrség közbelépése akadályozta meg a nagyobb verekedést.

(Brassói Lapok)

—o—

REJTÉLYES GYILKOSSÁG EGY BIHARMEGYEI FALUBAN.

Egy ismeretlen hang felhivta a nagyváradi rendőrséget és a következőket mondta telefonba:

— A szoldobágyi korcsmában leszurtak egy legényt, segitséget kérünk. Ezzel lecsapta a kagylót.

Az inspekciós rendőrtiszt lovasrendőrökkel azonnal a közeli községbe sietett, ahol Csoma Imre korcsmájának udvarán fehér lepedővel letakarva holtan feküdt Balogh József 20 éves legény.

A rendőrtiszt azonnal megejtette az előzetes kihallgatásokat s azokban a következő helyzetkép alakult ki:

A falu fiatalsága bált rendezett, amelyen vidám hangulat uralkodott. Hajnaltájban a bálozók kiáltást hallottak az udvarról:

— Segitsetek! Meggyilkoltak!

A bál egész népe kitódult erre az udvarra, ahol Balogh József vérében fetrengett, Amikor az egyik legény hozzálépett, hörögve mondta:

— Engem Perei Sándor szurt meg!

A következő pillanatban meg halt.

A gyilkosságot rejtélyessé teszi az a körülmény, hogy a tanuk egyöntetü vallomása szerint Perei Sándor egyáltalán nem volt a bálban, eddig még a faluban sem tudtak nyomára akadni.

(Szamos, Szatmár)

—o—

HALÁLOS KIMENETELÜ BICSKÁZÁS NAGYIRATOSON

Jankocki János és Gyurica Béla nagyiratosi lakosok egy korcsmai összeszólalkozás alkalmával összeverekedtek. A harc hevében Jankocki bicskát rántott elő s azzal több szurást ejtett Gyurica Bélán, aki oly sulyos természetü sérüléseket szenvedett, hogy 24 óra alatt kiszenvedett. A csendőrség Jankockit nyomban letartóztatta, a halálesetet jelentette az aradi ügyészségnek, amely nem tartotta szükségesnek a tényállás tisztázása céljából a hulla felboncolását, miután igen sok tanu jelentkezett a tényállás tisztázására.

(Erdélyi Hirlap, Arad)

MEGGYILKOLTA AZ ÉDES ANYJA SZERETŐJÉT.

Borzalmas gyilkosság történt a temesmegyei Remete községben. Rechesan György módos remetei gazdálkodó ittasan ment haza a korcsmából és összeveszett feleségével, akivel már hosszu ideje rossz viszonyban élt. A veszekedés azzal végződött, hogy Rechesan haragosan eltávozott és régi szeretőjéhez ment vigasztalódni. Szeretője Lungu Györgyné falubeli asszony volt, kinek felnőtt, 25 éves fia is odahaza tartózkodott. A fiatal Lungu éjfél felé zajt hallott az udvaron, fogta tehát a vasvillát és kiment megnézni, nem betörők járnak-e a ház körül. A kerités mellett csakugyan látott egy alakot meglapulni, aki Lungut észrevéve menekülni akart. A legény azonban elállta az utját és vasvillával leütötte az éjjeli látogatót, aki nem volt más, mint Rechesan. A verekedés zajára a szomszédok is előjöttek, majd a rendőrséget is értesitették, amely azonnal őrizetbe vette Lungut. A boncolás megállapitotta, hogy Lungu első ütése halálos volt, de Rechesan ezenkivül még öt-hat ütést kapott, melyek mindegyike halálos. Lungu Györgyöt az ügyész letartóztatta.

(Ellenzék, Marosvásárhely)

—o—

28 EMBERT SEBESITETT MEG KÉT ROMÁN CSENDŐRALTISZT.

A román-magyar "határ" közvetlen közelében fekvő Kőrösszeg községben borzalmas garázdálkodást vitt véghez két részeg román csendőraltiszt, a kik dühöngésükben 28 embert sulyosan megsebesitettek. A két csendőraltiszt Kőrösszegen beállitott Papp Péter gazdálkodóhoz s követelte tőle, hogy azonnal fogja be lovait és vigye el őket a szomszédos községbe. A gazda nem tudott eleget tenni kérésüknek, mert lovai munkában voltak. Erre a két csendőr ütni-verni kezdte Pappot és minden arrajárót megtámadott. A szomszéd községből előkerülő járőrök fogták le és fegyverezték le a dühöngő csendőröket. A 28 sebesült közül az egyik halálos tüdőlövést kapott. A részeg román csendőrök brutalitása az egész környéken óriási felháborodást keltett.

(Uj Nemzedék)

KÉSZPÉNZDOLLÁRT KÜLDHET MAGYARORSZÁGBA

és az elszakadt részekre postán és sürgönyileg is.

HAZAI JOGÜGYEKET legpontosabban intézünk elsőrangu hazai ügyvédek utján.

HAJÓJEGYEK a legjobb vonalakra.

AFFIDAVITOK pontos készitése.

BETÉTEKRE 3 százalék kamatot fizetünk.

HIMLER STATE BANK
HIMLERVILLE, KENTUCKY

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmult héten 6 napot dolgoztak a Himler Coal Company bányájában.

Szerdán este a moziban The Little French Girl cimü óriási sikerü Paramount kép kerül bemutatóra Alice Joyce és Neil Hamiltonnal a főszerepekben.

A Szülők és Tanitók Egyesületének vezetősége közli a himlervillei anyákkal, hogy ebben az iskola évben első gyülésüket csütörtökön este fél 8 órakor tartják az iskolában. Akkor választják erre az iskolai évre az uj tisztikart, miért is kérik az anyákat, hogy ezen a gyülésen mindnyájan megjelenni sziveskedjenek.

Szombaton este a moziban Fury cimü rendkivül érdekes, lebilincselő meséjü kép lesz műsoron Richard Bartholomessel a főszerepben.

ÉRTESITÉS.

Értesitem ugy a helybeli, mint a vidéki vevőimet, hogy elsőrendü szövet ruhák ugy felnőtteknek, mint fiuknak és leányoknak, megjöttek, valamint szebbnél szebb felöltők, kabátok és divatos szövetek.

Jöjjön el hozzám, tekintse meg, nálam jót, szépet olcsón vehet.

Mike Lachvichka,
Himlerville, Ky.

MULATSÁGOK A MAGYAR BÁNYAPLÉZEKEN.

(Minden egylet báli hirdetését ingyen közöljük e rovatban, mely egylet a Magyar Bányászlap nyomdájában készitteti a mulatsághoz szükséges nyomtatványokat.)

A Verhovay Segélyegylet 316. osztálya Newhall, W. Va., 1925 október hó 24-én Frank Melia nagy halljában saját pénztára javára

NAGY BÁLT

rendez, melyre a helybeli és környékbeli magyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség.

Jó zenéről és hüsitő italokról gondoskodva van. Kezdete délután 5 órakor, vége soha. Belépti dij: férfiaknak $1.00, nőknek 25 cent.

Az Első Tug Riveri Magyar Munkás Bs. Egylet 1-ső osztálya, Filbert, W. Va. 1925 október 31-én a Gary Hallban

NAGY SZÜRETI BÁLT

rendez, melyre a helybeli és környékbeli magyarságot tisztelettel meghivja és szeretettel elvárja a rendezőség.

A zenét a régi hires 11-esi rézbanda szolgáltatja. Hüsitő italokról és ételekről gondoskodva van. Lesz szőlő, de lesznek csőszök is; lopni szabad csak meg ne fogják. Belépti dij férfiaknak $1.00, nők nem fizetnek. Kezdete d. u. 6 órakor, vége másnap reggel 6 órakor.

VAJDA FRIGYES,

a kitünő és népszerü magyar énekes, ujabb Balázs-dalokat énekelt lemezekbe:

"Katyi Te...."
"Muskátlis kis ablakomat...."
"De jó volna mindent-mindent elfeledni"
"Rég szakadt fel a szivemből"
"Szeretnek május éjszakákon" (Lemondás)
"Szeretem a két szép szemed"

Ezt a hat szép dalt nemregen O. Keh lemezen beénekelte a gyönyörü hangu magyar népdalénekesünk: VAJDA FRIGYES, a Metropolitan Operaház tagja. Ez a hat dal — O. Keh lemezen a legujabb és most kerültek ki. Ezek a lemezek a legsikerültebbek és bizonyos, hogy óriási kedveltségnek fognak örvendeni.— Vajda Frigyes ismert müvészete minden magyar házban sok-sok élvezetet fog nyujtani, mert az O. Keh kizárólagos énekesei közé szerződtette és a társaság állandóan el fogja látni a magyarságot az ő szebbnél-szebb lemezeivel.

A legujabb Vajda lemezek, valamint Király Ernő, Banda Marci, Berkes Béla, Baumann Károly, Rácz Laci, Fedák Sári, Kosáry Emma, Farkas Pali, Radics Béla, Gondor Aurél, Környei Béla, Rózsa Lajos, Ferenczi Károly, Gyárfás Dezső, Nádor Jenő, Solti Hermin, Steinhardt Géza, Zsolt Ferenc valamint az összes müvészek legujabb lemezei kaphatók Kerekes Testvéreknél, 208 East 86-ik utca, New York. Ugyanott kaphatók önmüködő zongorákra (Player Piano) hengerek (rollok). Továbbá regények, olvasmányok, imakönyvek, szakácskönyvek, szótárak, gazdasági és ipari szakkönyvek, hazai lapok és folyóiratok, a német és angol irodalom összes kiváló termékei. A cég kivánatra bárkinak küld ingyen teljes könyv-, kotta-, lemez- és zongorahenger-árjegyzéket.

Dr. O. M. WHITT
fogorvos
Dr. W. F. McCOY utóda.
MATEWAN, W. VA.
MAGYAR BÁNYÁSZOK!
Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgállak ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.
Ha bármire van szükségtek, gyertek hozzám.

SZABÓ LAJOS TÜRELME ELFOGYOTT . .

Szabó Lajos Grant Town, W. Va.-i magyar bányász a sztrájkoló szervezett bányászokhoz tartozott. Abbahagyta a munkát, amikor a United Mine Workers kihivta Grant Townban a munkából a bányászokat, mert a New England Coal Co. felrugta a szerződést.

Hosszu hónapokon keresztül sztrájkolt és amikor Horváth Kálmán otthagyta a sztrájkolók táborát és beállt sztrájktörőnek ő is követ dobott Horváth Kálmánra. Elitélte, mert ott hagyta a United Mine Workers zászlaját.

A hosszu és ugy látszik reménytelen harc azonban felőrölte Szabó Lajos erejét. Most már ő is ott hagyta a sztrájkolók táborát és maga is visszament munkába, melyet az itt közölt levélben jelent be nekünk.

Tisztelt Szerkesztőség,

tetszik még rá emlékezni, hogy május hónapban, amikor Horváth Kálmán bement sztrájktörőnek Grant Townban, én akkor elitéltem. Akkor még nagyon biztam benne, hogy miénk lesz a győzelem és én 10 tagu családom dacára 18 hónapig hüen kitartottam a szervezet mellett.

Most már azonban kifogyott belőlem minden türelem és igy én is eljöttem Grant Townba sztrájktörőnek. Belátom hogy ha sok magános ember ott hagyta a szervezetet, akkor én se hagyhatom szenvedni családomat tovább, amikor nincs remény a győzelemre. Csak biztatnak bennünket hogy majd ekkor, majd akkor ki fognak jönni, mindnyájan és bolond volt az is, aki eddig hitt ezekben az igéretekben, még bolondabb, aki ezután hisz. Személyesen meggyőződtem, hogy itt ezen a vidéken mindenki megvetéssel gondol a szervezetre, kivált a családos emberek, közte én magam is, mert végképen megölt bennünket ez a reménytelen állapot. El lehetne talán másként is intézni sok mindent, mint a sok munkás családot tönkre tenni. De ugy látszik ez nem fontos, csak a politika, meg hogy sok embernek legyen jól fizetett jobja.

A szervezet vezetői azt mondták, hogy szeptember 26-án majd igy, majd ugy lesz. Azt mondták a Grant Towni telepen ennyien és ennyien álltak be más plézeken a unionba, ennyien és annyian jönnek union bányászok. Elmentem én a meg jelölt helyre, de nem láttam senkit. Csak azokat, akik munkába voltak a megjelölt helyen. A mult hét szombatján Fairmonton voltam, ahol találkoztam két unionos barátommal. Azok azt kérdezték tőlem, hogy igaz-e, hogy Grant Townban 2090-en hagyták abba a munkát. Mert náluk a local tisztviselők ezt mondták nekik. Én merem állitani, hogy itt Grant Townban van vagy 500 munkás, de azok közt egy sincs, akik többé hajlandók lennének a munkát abbahagyni. Vannak, akik elmennek innen, de jönnek ujak is helyükre.

Az ilyen vezetés mellett én bizony nem tudom, hogy akar a union nyerni, mert igy csak veszteni lehet.

Maradtam üdvözlettel

SZABÓ LAJOS,
Grant Town, W. Va.

Szabó Lajos leveléhez mi semmit se irunk hozzá. Az olvasók döntsék el magukban, hogy lehet-e őt elitélni.

A United Mine Workers mai helyzete kétségtelenül nagyon sulyos de lehet rá remény, hogy rövidesen majd javul a helyzet. A vezetők mindent elkövetnek, hogy segitsenek a helyzeten, nem egészen rajtuk mulik — inkább az ugynevezett testvér szervezeteken, amelyek nem hajlandók a United Mine Workers segitségére jönni — hogy idáig jutott Amerika leghatalmasabb munkás szervezeteinek egyike.

SPANYOL TILTAKOZÁS AZ ANGOL SZÉNIPAR TÁMOGATÁSA ELLEN.

A bányatulajdonosok és a bányászok egész Spanyolországban mindenütt tiltakozó gyüléseket tartanak, melyeken hevesen kikelnek az angol kormány ellen, amiért a bányatulajdonosoknak segélyt igért.

A spanyol bányászok azt állitják, hogy ezzel tönkreteszik Spanyolország széniparát és azt követelik, hogy a kormány védje meg őket az angolok kapzsisága ellen, mellyel állami támogatással akarják a külföldi szenet letörni és az angol szenet versenyképessé tenni.

A spanyol bányászok azt követelik, hogy a spanyol kormány sujtsa beviteli vámokkal az angol szenet, hogy igy a mennyivel olcsóbban adják az angol bányák a kormány segély folytán a szenet, annyival emeljék fel a beviteli vámot.

Spanyolországnak nincsenek nagyon jelentős szénbányái és azok is nagyon megsinylették már eddig is az angol szén versenyét.

Ha most az angol szénre nem vetnek ki Spanyolországban nagy vámokat, ugy az angol szén versenye teljesen tönkreteszi a spanyol bányákat, mert egészen bizonyos, hogy a spanyolok nem lesznek olyan nagy hazafiak, hogy a drágább és kevésbé jó spanyol szenet vegyék, amikor olcsóbban és jobb szenet kaphatnak Angliában.

A spanyol kormány még nem nyilatkozott, hogy mit szándékozik tenni, mert a spanyol munkásokkal sem akar ujjat huzni, de Angliával sem és igy olyan megoldást akar kieszelni, hogy a káposzta is megmaradjon, meg a kecske is jólakjék.

A BÁNYÁSZAT UTAHBAN.

Utah államban egy most kiadott jelentés szerint összesen 46,000,000,000 tonna szén aknázható még ki a bányákból és a szénmezők kitesznek 15,000 négyzet mérföldet.

Utah államban az elmult esztendőben 5,353 ember volt a bányákban alkalmazva és ezek állitólag összesen 9,160,937.00 dollár pedát kaptak és igy Utah államban egy-egy bányászra átlagban $1,711.36 évi kereset jutott.

Ez utóbbit nem tartjuk nagyon valószinünek, hacsak ugy nem végezték a peda összeállitását hogy az igazgatók és bányabárók bizalmi embereinek busás fizetését is hozzászámitották a bányászok keresetéhez, mely aztán természetesen alaposan megjavitotta az átlagos eredményt.

A szervezet nemrégiben kiadott statisztikája szerint, mely a bányászok átlagos keresetét tüntette fel, az derült ki, hogy a bányászok legnagyobb része alig éri el az 1,000 dollár átlagos évi keresetet.

ÉRTESITÉS.

Értesitjük ezennel Észak W. Virginia, Ohio és Nyugat-Pennsylvaniai előfizetőinket, hogy utazóképviseletünkkel

'BAUER L. A.

urat megbiztuk. Bauer ur a fenti vidék bányatelepeit sorra látogatja uj előfizetések, hirdetések szerzése és régi előfizetések kollektálása céljából.

Kérjük lapunk barátait, hogy Bauer urat munkájában támogatni sziveskedjenek.

Magyar Bányászlap kiadóhivatala.

KIS HIRDETÉSEK

ÁRSZABÁSA.

Kerestetés, Levelezés, Munkát keres, Ellátást nyer vagy keres, 20 szóig egyszeri közlés 50 cent, háromszori közlés $1.25; husz szón felül minden további szó közlésenként 3c.

Házassági hirdetés, Ügynökök kerestetése, Eladó vagy Bérbeadó farmok, Ingatlan, Ház vagy Üzlet vétele és eladása, Üzleti alkalmak, Társat keres: 20 szóig egyszer 1 dollár, háromszor $2.25; 20 szón felül minden szó közlésenként 4 cent.

Nagyobb betükkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számitandó.

Kis hirdetéseket felvesz a "Magyar Bányászlap" kiadóhivatala, Himlerville, Ky.

Logan vidéki magyarság figyelmébe!

Ha ön lakodalomra, bálra, keresztelőre kitünő zenét akar, akkor hivja az én 6 tagu vonós zenekaromat muzsikálni. Pontos kiszolgálásról előre is biztosithatom. A magyarság szives pártfogását kérem. Bohonyi József, Box 171, házszám 178, Ethel, W. Va.
okt29,nov5

ELADÓ.

61 acres birtok, két ház, az egyik csalédiak, mely reperálásra szorul, a másik most lett ujra festve, 6 szobával, alatta pince, nagy pajta, mindenféle melléképület. Sok erdő, nagy szántó, jórészben fenyő, kut és patak. Marha tenyésztésre, általános gazdálkodásra igen alkalmas. Az ára csak $4200 s $2000 lefizetés elég, de ha nincs ennyije, azért össze tudunk jönni. Elfogadok egynéhány Himler részvényt is. Mihályi Zoltán közjegyző, Glenfield, N. Y.
okt22

HA egyletének meghivóra, levélpapirra, boritékra, báli belépő jegyekre, lunch ticketekre, vagy egyéb szép kivitelü nyomtatványokra volna szüksége, ajánlja a Magyar Bányászlap nyomdáját.

OLCSÓ ÁRU VÁSÁR!

Öntött tetejü

Ujdivatu Forraló Edény és Kanna
Rendkivül erős, nehéz, tiszta rézből, 5 inch vastagságu réztetővel. Biztos és praktikus. Gummi tartály az edény és a tető között, igy légmentes. Könnyen tisztitható. Nincs rajta csavar nem romolhat el. Egy csavarással szempillantás alatt levehető, vagy feltehető.

REX SUPPLY CO., Dept 50,
4437 N. Robey St., Chicago, Ill.

NGL
NORTH GERMAN LLOYD
KÖRUTAZÁSI JEGYEK
LESZÁLLITOTT ÁRON
MAGYARORSZÁGBA
BRÉMÁN AT
Harmadosztályu kabinok.
Itt lakó idegenek, akik 1 éven belül visszatérhetnek, akadály nélkül szállhatnak partra.
32 BROADWAY, NEW YORK, vagy bármely helyi ügynöknél.

THE PEOPLES BANK APPALACHIA, VA.
Helyezze el nálunk betétjét
4%
kamatot fizetünk.
Az óhazába gyorsan és pontosan utalunk át pénzt.
Figyelmesen szolgáljuk ki ügyfeleinket.

Dr. POINDEXTER
FOGORVOS
(Elwood szállodával szemben.)
WELCH, W. VA.
Ha elsőrangu munkát akar, olcsó áron, forduljon bizalommal hozzám. Én a munkámért felelősséget vállalok.
A legtöbb magyar hozzám jár, jöjjön a többi is és győződjön meg arról, hogy elsőrangu kiszolgálásban részesül.

Himlervillei magyar testvérek!
A legjobb takarmányokat tartom raktáron és házhoz is szállitom.
Mindenféle élelmiszereket, friss hus, felvágottak, bányászkellékek, ünneplő és munkáscipők legjutányosabb árban kaphatók nálam.
Pontosan és tisztességesen szolgálom ki vevőimet.
GURDON KÁROLY
legrégibb vegyeskereskedő
Himlerville, Kentucky.

FÉRFIAK óvjátok meg magatokat a nemi betegségektől
SANTAL MIDY
Hugycső HURUT ellen.
SANYKIT
KIZÁRÓLAG férfiak használatára
Legbiztosabb oltalmat nyujtja.
Nagy tubus 35c. Kit (4 darab) $1.00
Kapható minden drugstórban vagy San-Y-Kit Dept. B
92 BECKMAN ST., NEW YORK CITY.
Irjon körlevelünkért.

BETÉTEK után 4 százalékot fizetünk.
A mi bankunk a legszilárdabb e vidéken.
Ne küldje pénzét idegenbe, hanem jöjjön hozzánk, mi pontos s lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
THE UNION SAVINGS BANK CO.
W. E. JONES, pénztárnok.
Yorkville, Ohio.

MAGYAR BARÁTAIM!
Ne menjenek idegen helyre, amikor itt is van egy erős, megbizható bankjuk.
ELFOGADUNK BETÉTEKET.
Küldünk pénzt a világ minden részébe.
Pontos, megbizható, lelkiismeretes kiszolgálásról biztositjuk.
FIRST NATIONAL BANK
D. INO M. COOK, pénztárnok.
Kimball, W. Va.

BANKUNK
sziklaszilárd és minden tekintetben jó, pontos kiszolgálásban részesiti feleit. Ne tartsa pénzét otthon. Ne küldje idegenbe, hanem tartsa nálunk.
BETÉTEK UTÁN 4 SZÁZALÉKOT FIZETÜNK. Betéteket felmondás nélkül fizetjük vissza.
The Bank of Masontown
Masontown, W. Va.

EGYLETI KALAUZ.

I. KINIZSI PÁL MAGYAR BÁNYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

1-ső fiókjának tisztikara:
Alakult 1922 október 22.

Elnök: Smajda Ferenc, jegyző: Rubis Demeter, titkár: Soltész János, Box 264, Vintondale, Pa., pénztárnok: Juhász Lajos, számvevő: Neste Péter, ellenőr: Szücs Dániel.

Expedit, Pa. fiókjának tisztviselői: Elnök: Kriston János, alelnök: Bok István, jegyző: Bortnyik János, titkár: Krivulka Márton, Box 136, Expedit, Pa., kihez minden egyleti levél cimzendő, pénztárnok: Rojtos László, zászlótartó: Bok István, ajtóőr: Czipó János, bizottsági tagok: Kreston János, Szabó Lajos és Krivulka Márton. Gyüléseit minden hó 4-ik vasárnapján tartja.

Yatesboro, Pa. fiókjának tisztviselői: Elnök: Csobádi József, alelnök: Ragály Miksa, titkár: P. Kovács Sándor, Box 202, Yatesboro, Pa., pénztárnok: P. Kovács János, számvevő: Mátyus Sándor, beteglátogató: Dudás János, hármas bizottság: Ragály Miksa, Mátyus Sándor, Zubriczky János, zászlótartó: Beresznyák József. Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

ELSŐ TUG RIVERI MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alakult: 1903 október hó 1-én.
Hivatalos lapja a Magyar Bányászlap.
Székhelye: Gary, W. Va.

A főtisztikar:

Főelnök: Németh Ferenc, Post Box 224, Gary, W. Va. Főtitkár és főjegyző: Gönczy Bertalan, Post Box 384, Gary, W. Va., az osztályok kimutatásai és minden egyleti levél hozzá küldendő és az Egyletről felvilágositásért hozzá forduljanak. Főalelnök: Szabó Ferenc. Főpénztárnok Garay János, Post Box 1, Filbert, W. Va., az osztályoknál befolyt pénzek hozzá küldendők. Főellenőr: Lengyel Imre, Box 394, Gary, W. Va. Szértárnok: Németh Ferenc, Gary, W. Va. Bizottság: Lengyel Imre, Szurcsik János. Póttag: Buzsik József.

A főtisztikar minden hónap utolsó vasárnapján d. e. 10 órakor tartja gyüléseit Garyban, a régi iskolában.

1-ső osztály, Filbert, W. Va.

Elnök Horváth János, alelnök Agyagos János, titkár Szabó Ferenc Box 36, Filbert, W. Va. (minden egyleti levél hozzá küldendő), jegyző Buzsik József, pénztárnok Soltész József, ellenőr és beteglátogató Davis Bertalan, zászlótartók (magyar) Kun István, (angol) Rokács Imre, bizottsági tagok Tóth János és Winter János, ajtóőr Csurkó József.

Gyüléseit tartja minden hónap 13-ika utáni vasárnap délután 2 órakor Horváth János elnök lakásán.

2-ik osztály, Gary, W. Va.

Elnök: Szucsik János, titkár és jegyző: Lengyel Imre, Box 394, Gary W. Va., egyleti levelek hozzá küldendők, pénztárnok: Németh Ferenc (vidéki tagok által a tagsági dijak hozzá küldendők), Box 224, Gary, W. Va., pénztári ellenőr Urbán József, ajtóőr: Dudás János.

Gyüléseit minden hó második vasárnapján tartja a Gary Hall-ban.

3-ik osztály, Pageton, W. Va.

Elnök ifj. Hövér Lajos, titkár Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va., pénztárnok Szathmáry Márton, jegyző Kolarics István, beteglátogató ifj. Hövér Lajos.

Gyüléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 órakor a pénztárnok házánál.

4-ik osztály, Rem, W. Va.

Ügykezelő: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidijuk és egyébb befizetések hozzá küldendők: Box 312, Gary, W. Va.

5-ik osztály, Manbar, W. Va.

Titkár: Puskás László, Box 823, Manbar, W. Va., vidéki tagok a havi dijat hozzá küldjék.

6-ik osztály, Red Jacket, W. Va.

Elnök: Dóczy András, Box 44, titkár: Bauer János, Box 12, kihez minden egyleti levél küldendő, jegyző: Glatz Henrik, ellenőr: Katona Ferenc, Jacket, W. Va., beteglátogató: Balogh pénztárnok: Veres István. Red Bálint.

7-ik osztály, Lynch, Ky.
Alakult 1925 május 4-én.

Elnök: Kolács István, Box 823, Lynch, Ky.; alelnök: Benke György; titkár: Birman János, Box 735; jegyző: Mack József; pénztárnok: Almási Lajos, Box 866; pénztári ellenőr: Vári András; 3-as tagu bizottság: Kapuszta András, Mallovszky János, Hiba Rudolf; beteglátogató: Gyurgyák János; ajtóőr: Janoska György; póttag Kamara Gyula.

Gyüléseit tartja minden hónap első vasárnapján a fiók elnökének lakásán.

A fentnevezett egylet alapszabálykivonata:

Az egylet székhelye: Gary, W. Va. II-ik szakasz, 4-ik pontja. A tagok felvétele: Ezen egyletnek tagja lehet minden tisztességes magyar ember és nő; férfi 16—50 éves korig bezárólag, nők 16 éves kortól 45 éves korig bezárólag, 40 éves felüli nők tartoznak életkorukat keresztlevéllel, utlevéllel, vagy más bizonyitó okmánnyal igazolni.

5-ik pont: Azok, akik óhajtanak az egyletünkbe beállani vagy belépni, tartoznak orvosi bizonyitvánnyal egészséges állapotukat igazolni.

7-ik pont: Beállási dij 16 évestől 30 éves korig $3.50; 30—40-ig $4.50; 40—50-ig bezárólag $6.00. A nők is abban a kedvezményben részesülnek, mint a férfiak.

II-ik szakasz, 9-ik pont: Minden tag fizet az egylet pénztárába 1 dollár 50 cent havi dijat, mely betegsegélyre forditandó, ennek ellenében az egylet fizet $10.00 heti betegsegélyt.

10-ik pont: Minden tag köteles az elhunyt tag után $1.50 haláleseti dijat fizetni, azaz, ahány tagja van az egyletnek, annyi $1.50-t kap a megnevezett örökösei, mindaddig, mig a tagok száma az 1000 tagot meg nem haladja. Ezután kivetés utján történik.

11-ik pont: Minden egyes tag a haláleseti járulékot tetszése szerint hagyományozhatja, akinek akarja.

12-ik pont: Az egylet fizet minden beteg tagjának 6 havi egész segélyt, heti 10 dollárjával és hat havi félsegélyt, heti 5 dollárjával. Azon tag aki a tiz napot nem töltötte be, az betegsegélyre igényt nem tarthat.

A fent nevezett Egylet müködhet az Egyesült Államok bármely részébe (kivéve Canadát).

Gönczy Bertalan, főjegyző

HUNYADI MÁTYÁS M. M. B. S. EGYLET — HIVATALOS LAPJA A MAGYAR BÁNYÁSZLAP.

Központi osztály;

Központi elnök: C. Szabó János, Box 156, Sagamore, Pa.

Központi alelnök: Jaskó Antal, Clymer, Pa.

Központi titkár: Ronyecz István, 324 Pine Street, Punxsutawney, Pa., kihez az egyletet érdeklő levelek és jelentések küldendők.

Központi pénztárnok: Kish Péter, Box 695, Rossiter, Pa., kihez a egyleti pénzek küldendők.

Központi főellenőr Takács György, Box 403, Rossiter, Pa., kihez az ellenőri jelentések küldendők.

Központi ellenőr: Lezsák János, Box 24, Clymer, Pa.

1-ső osztály, Eleanor, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Bodnár István, titkár: Zon György, pénztárnok: Gonda Lajos, Box 13, Eleanor, Pa.

2-ik osztály, Deegan, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 1-ső vasárnapján. Elnök: Imre János, titkár: Sepsy István, Box 27, Deegan, Pa., pénztárnok: Lakatos János.

3-ik osztály, Rossiter, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gajdos István titkár: Gajdos Dániel, pénztárnok: Kiss Péter. Az osztály cime: Kiss Péter, Box 695, Rossiter, Pa.

4-ik osztály, Clymer, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Tóth József, titkár: Lezsák János, pénztárnok: Jasko Antal. Az osztály cime: Lezsák János Box 24, Clymer, Pa.

5-ik osztály, Heilwood, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Pethő Lajos, titkár Csordás István, Box 263, Heilwood, Pa., pénztárnok: Pethő Lajos.

6-ik osztály, Adena, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Osztály vezető: Bartók Dániel, Box 162, Adena, Ohio.

7-ik osztály, Heasting, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Lipóczky János, Box 139, Heasting, Pa.

9-ik osztály, Soldier, Pa.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Osztály vezető: Begyik János, Box 114, Soldier, Pa.

10-ik osztály, Lynch, Ky.

Gyüléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Elnök: Gulevics János, titkár: Király Ferenc, Box 6, Benham, Ky., jegyző: Lévai Miklós, pénztárnok: Zvornyik László, ellenőr: Punty László.

12-ik osztály, Columbus, Ohio.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Csuka Géza, alelnök: Kalló András, titkár: Pápai Sándor, 315 Bartham Ave, Columbus, Ohio, pénztárnok: Papp András, jegyző: Spingár János, ellenőr: Füleki András, pénztári ellenőr: Boronics János, beteglátogató: Gáll Péter.

14-ik osztály, Monaville, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján. Elnök: Puskás József, titkár: Kovács István, pénztárnok: Veszprémi Sándor, jegyző: Jakab György. Osztály cime: Kovács István, Box 72, Monaville, W. Va.

15-ik osztály, Dehue, W. Va.

Gyüléseit tartja minden hó második vasárnapján.

Elnök: Gáll István, alelnök: Szabó Gyula, titkár: Sütő József, Box 7, Dehue, W. Va., **pénztárnok: Gelencsér István, Box 47, Dehue, W. Va., jegyző:** Szabó Mihály, pénztári ellenőr: Szukics Géza, hármastagu bizottság: Ovardics Géza, Balogh István, Dobai György.

Tagokat felvesz 15 és 50 év között a fent nevezett osztályok utján. Uj osztály bármely helyen alakitható 12 taggal.

Érdeklődők forduljanak a központi titkárhoz, aki szivesen szolgál felvilágositással.

WILKES-BARREI I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET.

Alapittatott 1892 február 27-én.

Gyüléseit minden hónap második vasárnapján tartja a West Morel magyar református templom alatti iskolateremben.

Elnök: Jenki József, jegyző: Jesabek Sándor, pénztárnok: Fekete József, titkár: Bődi István, tagokat értesitő: Kulár Imre, zászlóvivő: Bődi István, beteglátogató Wilkes-Barren és környékén: Nagy József, Hannoverben: Csizmás József, ajtóőr: Novák József.

Az egylet együtt tartja gyüléseit a Magyar Segélyző Szövetséggel. Szövetségi ügykezelő: Dr. Kovács János, 391 Union St., Luzerne, Pa.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA

Könczöl Antal, Inman és Roda, Va.
Kardos Mihály, Toms Creek, Va.
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY

Lőrincz Vince Lajos, Lynch, Ky.
Szaniszló Lajos, Majestic, Ky.
Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA

Buzsik József, Gary No. 6, 7 és 9.
Gönczy Bertalan Gary No. 3.
Horváth Bertalan, Close, W. Va. Berryburg, W. Va., Galloway, W. Va.
Imre Mátyás, Thorpe, W. Va.
Kató Antal, New hall, W. Va.
Kovács István, Ethel, W. Va.
Lengyel János, Louise, W. Va.
Melegh Imre, Glen White, W. Va.
Nagy Károly, Short Creek, W. Va.
Pántlikás Bálint, Triadelphia, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Siket Imre, Whitmans, W. Va. és Holden, W. Va.
Soltész Péter, Elm Grove, W. Va.
Szabó A. János, Lyburn, W. Va.
Tábory Oszkár, Logan, W. Va.
Tóth József, Dehue, W. Va.
Turi Lajos, Glen Alum, W. Va.
Vajda Gedeon, Masontown, W. Va.
Weszprémi Sándor, Monaville, W. Va. és Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA

Bakos Gyula, La Belle, Pa.
Benkő János, Cherryville, Pa.
Biszaha József, Brownsville, Pa.
Csordás János, Star Junction, Pa. és Perrypolis, Pa.
Csordás István, Heilwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fekete József, Edwardsville, Pa.
Gyürke Mihály, Nettleton, Pa.
Horváth István, Commodore, Pa.
Korody József, Jerome, Pa.
Kis István, Hillcoke, Pa.
Kismarton József, Library, Pa.
Kopácsy János, Hazleton és vidéke.
Kriston Lajosné, Berlin, Pa.
Lázár Lajos, Kulpment, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mester János, New Genoa, Pa.
Melnár Áron, Ruthford, Pa., Beaverdale, Pa., Lloydell, Pa., Windber, Pa., Scalp Level, Pa.
Molnár András, VanMeter, Pa.
Novák Lajos, Elizabeth, Pa.
Nagy József, Masontown, Pa.
Ragályi M., Yatesboro, Pa.
Szabó András, Ellwood City, Pa.
Szádvári István, Seanor, Pa.
Szanyo Mihály, Burgettstown, Pa.
Toszky Mihály, Jenrers, Pa.
Üveges Balázs, Nanty Glo, Pa.
Várnay Imre, Uniontown, Pa.
Veréb István, Braznell, Pa.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.

INDIANA

Bodnár Péter, Clinton, Ind.
Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS

Fürjes Ágoston, Orient, Ill.
Mikiósik Pál, Aurora, Ill.
Pálur János, Westville, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Takács József, Divernon, Ill.

OHIO

Bányász József, Tiltonville, Ohio.
Burdehán Mihály, Bradley, O.
Fekete Mihály, Herrick, O.
Oláh Mihályné, Columbus, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Tóth Károly, Murray City, O.
Tóth István, Rayland, O.

NEW MEXICO

Sági István, Gardinera, N. Mex.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO

Fedor Vilmos, Camp Shumway, Colo.
Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA

Kapus Márton, Hammond, La.

WYOMING

Csapó János, Rocks Springs, Wyo.

Az Egyesült Államok egész területén
BARNA B. DEZSŐ
BALOGH F. JÁNOS.

Észak West Virginia, Ohio és Nyugat Pennsylvania területén:
L. A. BAUER.

CUBA:

G. Buza, Mirando, Oriente.